

Heranymen m: 127.
10 juni 1940.

Norge—Danmark.

Jo fortære vi likviderer Kielertraktaten jo bedre,
sier kjent dansk historiker.

Den kjente danske forfatter og historiker cand. jur. Henning Nielsen har vært på foredragsreise i Norge og på gjennomreise i Oslo benyttet N. H. og S. T. anledningen til å veksle noen ord med den sympatiske danske. Han vil sikkert være kjent for de fleste fra sitt anselige trebindsverk om Norden og sitt arbeide i en årrekke for nordisk opplysningsarbeide, som ikke minst tar sikte på å bringe klarhet i eventuelle uoverensstemmelser mellom de nordiske folk.

Hr. Nielsen forteller at meningen da han reiste fra Danmark i desember var å ventilere spørsmålet om man i visse kretser nærer noen uvilje mot Danmark. Oppholdet kom imidlertid til å strekke seg over like mange måneder som fra først av antatt uker.

— Hadde dette sin årsak i at temaet var så vidtrekkende?

— Nei, noen uvilje har jeg ikke kunnet konstatere noe sted. Selv de verste danskeetere fra før i tiden går det an å diskutere med nå på en hyggelig måte. Jeg har holdt foredrag over alt i landet på folkehøgskoler, ungdomsskoler og fylkesskoler. Etter foredragene har det vært diskusjon i all vennskapelighet. Jeg er dog klar over at Norge og Danmark fremdeles har mellomværender som ikke er opp- og avgjort, men ingen av de divergerende spørsmål er så alvorlige at de ikke kan løses med god vilje.

Sett fra et juridisk synspunkt tror jeg landene står like sterkt i sine mellomværender, men jeg er fullt oppmerksom på at jo mere vi kan likvidere av Kieler-traktaten desto bedre.

Fritt Folk nr. 65
5 juni 1940.

Norge-Danmark.

Jo fortære vi likviderer Kielertraktaten jo bedre, sier kjent dansk historiker.

Den kjente danske forfatter og historiker cand. jur. Henning Nielsen har været på foredragsreise i Norge og på gjennomreise i Oslo benytter «N. H. og S. T.» anledningen til å veksle noen ord med den sympatiske danske. Han vil sikkert være kjent for de fleste fra sitt anselige trebindsverk om Norden og sitt arbeide i en årrekke for nordisk opplysningsarbeide som ikke minst tar sikte på å bringe klarhet i eventuelle uoverensstemmelser mellom de nordiske folk.

Hr. Nielsen forteller at meningen da han reiste fra Danmark i desember var å ventilere spørsmålet om man i visse kretser nærer noen uvilje mot Danmark. Opholdet kom imidlertid til å strekke sig over like mange måneder som fra først av antatt uker.

— Hadde dette sin årsak i at temaet var så vidttrekkende?

— Nei, nogen uvilje har jeg ikke kunnet konstatere noget sted. Selv de verste danskeetere fra før i tiden går det an å diskutere med nu på en hyggelig måte. Jeg har holdt foredrag over alt i landet på folkehøiskoler, ungdomsskoler og fylkesskoler. Efter foredragene har det været diskusjon i all vennskapelighet. Jeg er dog klar over at Norge og Danmark fremdeles har mellemværender som ikke er op- og avgjort, men ingen av de divergerende spørsmål er så alvorlige at de ikke kan løses med god vilje.

Sett fra et juridisk synspunkt tror jeg landene står like sterkt i sine mellemværender, men jeg er fullt opmerksom på at jo mere vi kan likvidere av Kielertraktaten desto bedre.

'Nationen' n: 125
1 juni 1940

Danmark og Norden.

Dansk foredragsholder
tar avskjed etter en om-
fattende Norges-turné.

Cand. jur. Henning Nielsen.

Den danske forfatter, cand. jur. Henning Nielsen, som siden den 1. desember ifjor har opholdt sig i Norge og holdt en rekke foredrag på våre folkehøiskoler, ungdomsskoler, fylkesskoler, i ungdomslag o.s.v. om Danmark og Norden, er nu kommet til Oslo på gjennomreise til Danmark. Han forteller under en samtale med Nationen at det har været en overmåte interessant og lærerik tid i Norge. Hans hovedopgave er på historisk grunnlag å sammenstille de danske og norske synspunkter fra dansketiden, og med åpent ordskifte

fremlegge sine meninger for nordmennene.

— Det har vist sig at vi kan snakke like ut om disse ting, forteller han, og det er sundt med diskusjon. Om løsning av Grønlandsspørsmålet har han gjort sig op den mening at det først gjelder å trygge grønlendernes interesser, og dernæst skal dansker, nordmenn, færinger, islendinger og svensker og finner få likestilling på Grønland. Denne teori forfekter han også overfor sine landsmenn i Danmark.

— Nu er det ikke tider til den slags diskusjoner, men jeg håper å kunne komme igjen for å fortsette mitt arbeide for samnordisk forståelse, sier han.

Aftenposten nr 114.

2 Mars 1940.

Grønland bør være fritt for alle nordiske land.

Et dansk forslag.

Den danske forfatter, cand. jur. Henning Nielsen reiser for tiden på Vestlandet, hvor han holder foredrag ved ungdomsskolene om forholdene mellom Norge og Danmark. Forholdet mellom alle de nordiske land er godt, sier foredragsholderen, undtagen mellom Danmark og Norge. Han hevder at det må komme til et oppgjør mellom de to landene. Ifølge referatet i Sunnmørsposten uttalte foredragsholderen bl. a. følgende:

Vi arbeider i Danmark frem mot et oppgjør, så vi ikke skal møtes av disse argumenter at nordmennene ikke vil vite av danskene, fordi det er så meget uoppgjort. Mange av disse spørsmål gjelder småting, men mange småting kan skape en misstemning. Meget av dette er en rest av vår gamle felles historie ....

Taleren kom også inn på forholdet med Grønland. For et år siden hevdet formannen i Dansk Studenterforening at Danmark bør overdra hele Øst-Grønland til Norge. De danske blad tok sterkt til motmæle mot dette. Det viser at spørsmålet først må forberedes. Taleren fremsatte en plan til løsning av dette spørsmål: Grønland bør være fritt for alle nordiske land, nemlig Færøene, Island, Danmark, Norge, Sverige og Finland.

"Fri Folk" nr. 5

3 feb. 1940.

Oppsiktvek- kende Grøn- landsforedrag.

Dansk jurist forteller
at en krets i Danmark
arbeider for utbredelse
av de norske synsmåter

Dansken, cand. jur. og dr. phil.
Henning Nielsen holdt forleden
et foredrag for gymnasiastene
ved Trondheims Katedralskole
om «Nordisk forståelse».

I foredraget kom han bl. a.
inn på Grønlandssaken. Under
omtalen av den holdt han fram
et syn som burde få de hjem-
lige folkefrontpolitikere til å
skamme seg. Han hevdet således
at selv om noe krav aldri mere
blir reist fra Norges side, så har
Danmark plikt til å ta den opp
til revisjon. Han kunne også
fortelle at det i Danmark eksis-
terer en krets av historikere og
jurister som arbeider for å ut-
bre Norges syn på saken.

Selv om en ikke kunne være
enig i alt han holdt fram, så
viste ihvertfall herr Nielsens
foredrag en gledelig oppvåkning
også i Danmark.

Nidaros

2 Feb. 1940.

Her. adv. Lomedal.

Julius Reimers

NIDAROS

2/2 1940

Grønland som en „nordisk landsdel“

Danske anviser hvorledes det gamle
tvistemål kan bringes ut av verden.

Den unge danske vitenskapsmann
Henning Nielsen, som i går talte
i Foreningen Nordens Trøndelags-
avdeling om «Danmark og Norden»,
kom i sitt foredrag med et forslag
til løsning av Grønlandsstriden som
mätte kunne bidra til å fjerne det
nag som rår mellom visse hold i de
to land, nemlig å åpne Grønland
for hele Norden, ved å gi hvert av
de nordiske land en «aksje» i landet.

Danmarks kamp for å tilhøre Norden.

Taleren pekte på den «oppmerk-
somhet» som nå fra alle stormakter
ble vist Danmark, men som ikke
var av det gode. Overfor den ville
de beste krefter i det danske folk
søke å forankre Danmark i Norden,
og de ba om nordmenns og sven-
skers støtte — ikke minst en hånd-
prikelig støtte. Svensker og nord-
menn måtte hjelpe dem i deres
nordiske kamp, som for hver dag
føres både partipolitisk og kulturelt
mot dem som vil søke en oriente-
ring utad — mot nazisme og kom-
munisme.

Når det gjaldt de dansk-norske
spørsmål, som arkivsaken og
Grønlandssaken, var det en opp-
gave både i Danmark og Norge å
forklare de forskjellige syn på for-
holdene i 1814 og før. Man kan jo
si at det var mindre pent det som
ble gjort av diplomatene i Kiel.
Men i 1807 ble København skutt i
brann av engelskmennene, uten at
det i dag er noen misstemning mel-
lom Danmark og England av den
grunn. Det er en episode som er
gått over i historien, og hvorfor
da ikke også føre over 1814 i hi-
storien?

Det kan kanskje være vanskelig
å finne det juridiske grunnlaget for

tilbakeleveringen av arkivsaken;
men en *praktisk* løsning skulle like-
vel være mulig, og slik er det også
med andre spørsmål — juridisk be-
tenkelige, men praktisk mulige.

Når det gjaldt Færøyene hevdet
taleren at man her måtte følge den
«islandske» linje — overlate til
Færøyene selv å bestemme hvorle-
des de ville styres. Når danskene
hadde krevd selvbestemmelsesrett
for danskene i Sønder-Jylland,
kunne man ikke nekte færøyingene
det samme.

Grønland som «nordisk landsdel».

Og med hensyn til Grønland mente
taleren at det gamle tvistemål kunne
ordnes ved at Grønland ble gjort til
en særlig «nordisk landsdel» med
like rett — først og fremst for
grønlanderne selv, men også for
dansker, nordmenn, islendinger,
færøyinger, svensker og finner. I
Danmark er det en bevegelse som
heter «Lukk opp Grønland», men
fulgte man dens motto, ville man
snart få et internasjonalt slagsmål
om Grønland. Da var det bedre at
man ga hvert av de nordiske land
en «aksje» i Grønland. Fikk en i
stand en slik løsning, ville også
gnidningene mellom de to land falle
bort.

For foredraget takket professor
dr. Bergsgård, som understreket
at i denne tid da maktbrutaliteten
synes å være enerådende i det in-
ternasjonale samkvem, var dette
foredraget gjennomsyret av en hu-
manistisk ånd, som vi følte var sær-
merkt for de nordiske folk og som
pekte videre fram ut over de ak-
tuelle spørsmål som var behandlet.
En slik løsning av det gamle strid
ville bety en ny innsats i europeisk
politikk.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,895

Bladet:

„Nordtyske Tidning“.

skriver den 13 OKT. 1939

Svejs Beilegung des Streits um Grönland

veröffentlichen der Norweger Johan Mellbye und der frühere Kommandeur der dänischen Grenzgendarmarie Oberst Graf Mølle-Lund, einen Aufruf den Ritzhus Bureau verbreitet. Als Wortführer eines Christlichen Verbandes dänischer und norwegischer Frauen und Männer fordern sie dazu auf, im Dienste der Völkerverständigung zu wirken durch Beseitigung aller Streitfragen zwischen nordischen Ländern und zunächst die Arbeit auf die baldigste Lösung der Grönlandfrage zu richten.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,985

Bladet:

Nationaltidende

skriver den 12 OKT. 1939

Forstaaelse i Norden

FORHENVÆRENDE norsk Statsraad Johan E. Mellbye og Oberst, Greve Aage Moltke, Tønder, har anmodet Ritzaus Bureau om at udsende følgende:

Danske og norske kristne Kvinder og Mænd, samlede med deres nordiske Frønder, er kommet til Erkendelse af, at skal Nordens Opgave som Folkeforsoner i Verden ske Fyldest, da maa enhver Uoverensstemmelse mellem Nordens Stater ryddes af Vejen gennem gensidig Imødekommenhed.

I Henhold hertil henstiller vi til Meningsfæller i vore to Lande at tage Arbejdet op, for at Grønlandsspørgsmaalet i nær Fremtid søges løst. Betingelsen for, at dette kan ske, er imidlertid, at vi med Guds Hjælp hver i vor Kreds arbejder for, at Forstaaelsen for dette maa vækkes indenfor alle Lag af vore Folk.

Hurdals Verk 1 September 1939.
Johan E. Mellbye. Aage Moltke.

12 Dec. 1959.

Sympatisk danske søker tiltalende løsning av Grønlandssaken

Vi må for alltid bringe de spørsmål som skiller Norge og Danmark ut av verden.

Interessant dansk historiker, dr. Henning Nilsen, legger fram sitt program.

Elverum folkehøgskule har nettopp avsluttet en nordisk uke. Forfatteren Inge Krokann har holdt foredrag om årets Nobelpristager i litteratur, Sillanpää, den svenske magister Engelby har talt om svensk jern og treindustri og nå til slutt har den danske historiker og jurist dr. Henning Nilsen, talt om Danmark og Norden.

Den siste taleren hadde mye interessant på hjertet, og i en samtale med pressen legger han fram synsmåter som må kalles svært sympatiske, skjønt det kanskje ikke er den letteste oppgaven han har tatt på seg. Henning Nilsen, som forresten har skrevet et stort verk om Norden, uttaler at det gjelder å utdype samarbeidet i Norden. Det kan skje ved at man fjerner de motsetninger som ennå er tilstede, og da særlig de som skiller Norge og Danmark. Vi må få likvidert Kieltraktatens siste rester, som til tross for all vennskap mellom nasjonene, har skapt bitterhet gjennom Grønlandsstriden og arkivsakene. Hr. Nilsen redegjør deretter for sitt program, som er betydelig mere tiltalende enn det vår lille sekt av Grønlandsaktivister rasler med og vedtar årlige resolusjoner om. Vi må gjøre det norske syn kjent i Danmark og det danske i Norge, sier Nilsen. På den måte kan forståelse vinnes og løsningen fin-

nes. Et privat møte i Danmark ifjor hadde drøftet saka på bred basis og blitt enig om at det er på historiske premisser man lettest kan komme til forståelse. Disse spørsmål er det av betydning å rydde av veien nettopp fordi at ingen ting må skille Norden i en slik ulvetid som nå. En svensk avis skrev etter at den dansk-tyske ikke-angrepspakt var sluttet, at Nordens grense nå lå i Øresund. Det er langt fra tilfelle. Den danske nasjon hører Norden til i ett og alt, og vil alltid gjøre det. Og vi trenger Nordens forståelse. Danmark ligger utsatt til. Vi tror ikke Tyskland vil gripe til våpen for å vinne oss, men vi utsettes for et ideologisk press. Vi er gjenstand for langt større oppmerksomhet sørfra enn vi setter pris på, og det gjelder å holde den demokratiske statstanke fri og ren for ethvert angrep. Også fra øst føler vi ideologisk trykk. Danskene vil motarbeide alt som ligger til høyre for høyre og alt til venstre for sosialdemokratene, sier hr. Nilsen. Ikke-angrepspakten med Tyskland skulle ikke gi mulighet for noen nordisk misstemning. Norden må holde seg klar av all fremmed innflytelse i sin statsdannelse og sammen komme gjennom brenningen i Europa.

På bakgrunn av dette mener altså Nilsen at Grønlandsspørsmålet for alltid må løses, og han vil arbeide utrettelig på å forberede jorden i de to land for dette oppgjør. Min linje, sier han, er at Grønland skal bli et fritt nordisk land med fri adgang for alle nordiske folk som har noe å gjøre der. Ellers er det spørsmålet om arkivsakene og ymse andre kulturspørsmål som venter på endelig avgjørelse, men det vil komme etterhvert. Framfor alt legger Nilsen vekt på at det er danskene som har utspillet i disse sakene nå, og det er derfra initiativet til løsningen må komme.

Dette var i korte trekk Henning Nilsens misjon. Han skal nå holde foredrag på en rekke folkehøgskuler og ellers streife rundt og lodde stemningen her i landet.

Den sympatiske danske historiker og jurist har tatt på seg en interessant sak, sett fra et historisk og juridisk syn. Den ligger bare litt fjernt fra de spørsmål som opptar almenheten i dag og er kanskje heller ikke av de ting som i praksis betyr noe særlig hverken for Danmark eller Norge i øyeblikket. Men hans syn kunne muligens bidra til å klippe klørne av de som med jevne mellomrom skriker på Grønlandsoppgjør ut fra andre og mindre broderlige prinsipper.

A. B. C. om: 29

27 juli 1939.

Hr. Kohts to store opgaver:

DEN ANNEN

La Danmark høre Norges stemme og de norske krav

Så får danskene vise i handling
om de hører til i Norden

Det er tydelig det holder på å opstå en ny slags forståelse i Danmark. Man er begynt å spørre sig selv hvordan det i grunnen forholder sig med Danmark og det øvrige Norden. For flere og fleres vedkommende begynner det å demre, at alt langtfra er som det skal. Et meget klart uttrykk for dette finner vi således i siste nr. av det nasjonale danske tidsskrift «Folkung», hvor man i kommentarene til Studentermøtet i Oslo skriver:

«DET NORDISKE STUDENTERMØTE I OSLO VAR INGEN NORDISK IDYLL. Under diskusjonen i Universitets-Aulaen fant det klart uttrykk d e t som preget samværet også til daglig og samtalen på tomannshånd. Det nordiske studentermøte gikk fra hånden i en stemning som den, der hersker i et gammelt herskaps hjem — tre timer før tvangsauksjonen skal ta sin begynnelse. Det var oppruddsstemning der preget de seks dager i Oslo. Og som et symptom var det nordiske studentermøte ikke til å ta feil av. Selv om man ikke hadde annet å holde sig til, vilde dets tale til de fem land være foruroligende nok. Men der er også andre der peker i samme retning. Det var bare her meningene kom til orde, skjønt de lenge hadde funnet næring i langt videre kretser enn dem studentene kan antas direkte å representere.»

Vi tror «Folkung» har gitt den riktige karakteristikken av forholdet i Norden.

KOHT,

som både burde lede og lage
norsk utenrikspolitikk.

Og den nervøse oppruddsstemning skyldes ikke bare krigsfaren utenfor Norden. Gammel irritasjon som lenge har ligget og ulmet, er iferd med å bryte frem påny.

Vi sikter til forholdet mellom Danmark og Norge på grunn av Grønlandsspørsmålet.

* * *

Om studentermøtet i Oslo skrev «Berlingske Tidende», den store danske konservative avis, at det hadde vist:

«.... at vår samhörighet med Norden er ikke en så gitt og selvfølgelig ting som de fleste muligens har forestillet sig, men at den i høi grad vil være et spørsmål om vår egen vilje, handlekraft og beslutning.»

Det er med adskillig spenning vi imøteser resultatet av danskernes nye erkjennelse. Der har heldigvis den senere tid vært gledelig mange tegn som tyder på at danskene omsider har forstått at iallfall forholdet til Norge ikke lar sig bedre, uten at der finner sted nye forhandlinger om Grønland. Det er særlig de unge i Danmark som er gått i teten for dette nye forståelsesarbeid, men også

La Danmark høre Norges stemme og de norske krav

Så får danskene vise i handling om de hører til i Norden

Det er tydelig det holder på å opstå en ny slags forståelse i Danmark. Man er begynt å spørre sig selv hvordan det i grunnen forholder sig med Danmark og det øvrige Norden. For flere og fleres vedkommende begynner det å demre, at alt langt fra er som det skal. Et meget klart uttrykk for dette finner vi således i siste nr. av det nasjonale danske tidsskrift «Folkung», hvor man i kommentarene til Studentermøtet i Oslo skriver:

«DET NORDISKE STUDENTERMØTE I OSLO VAR INGEN NORDISK IDYLL. Under diskusjonen i Universitets-Aulaen fant det klart uttrykk d e t som preget samværet også til daglig og samtalene på tomannshånd. Det nordiske studentermøte gikk fra hånden i en stemning som den, der hersker i et gammelt herskapshjem — tre timer før tvangsauksjonen skal ta sin begynnelse. Det var opbruddsstemning der preget de seks dager i Oslo. Og som et symptom var det nordiske studentermøte ikke til å ta feil av. Selv om man ikke hadde annet å holde sig til, vilde dets tale til de fem land være foruroligende nok. Men der er også andre der peker i samme retning. Det var bare her meningene kom til orde, skjønt de lenge hadde funnet næring i langt videre kretser enn dem studentene kan antas direkte å representere.»

Vi tror «Folkung» har gitt den riktige karakteristikken av forholdet i Norden.

KOHT,

som både burde lede og lage norsk utenrikspolitikk.

Og den nervøse opbruddsstemning skyldes ikke bare krigsfaren utenfor Norden. Gammel irritasjon som lenge har ligget og ulmet, er iferd med å bryte frem påny.

Vi sikter til forholdet mellom Danmark og Norge på grunn av Grønlandsspørsmålet.

* * *

Om studentermøtet i Oslo skrev «Berlingske Tidende», den store danske konservative avis, at det hadde vist:

«.... at vår samhörighet med Norden er ikke en så gitt og selvfølgelig ting som de fleste muligens har forestillet sig, men at den i høi grad vil være et spørsmål om vår egen vilje, handlekraft og beslutning.»

Det er med adskillig spenning vi imøteser resultatet av danskenes nye erkjennelse. Der har heldigvis den senere tid vært gledelig mange tegn som tyder på at danskene omsider har forstått at i all-fall forholdet til Norge ikke lar sig bedre, uten at der finner sted nye forhandlinger om Grønland. Det er særlig de unge i Danmark som er gått i teten for dette «ny-forståelses»-arbeid, men også

(Forts. siste side.)

og handlekraft nok til beslutningen om å bli værende i Norden, i vennskap og forståelse med oss andre.

ner man imidlertid i den U. S. A., blir
demokratiene «overvekt» redusert til 3
slagskibe og omløst ikke mange, eller
rette i krysse, mens diktaurblok-
ken til gjengjeld i den vertikale over-

derenspolitikkens bestemmes imidler-
tid ikke av admiralen, om en skal
si heldigvis eller dessverre kan være
smakssak. Hvorom alting er, saken

* * *

La Danmark -

(Fortsatt fra side 1.)

på andre hold er forståelsen ifølge
bryte frem.

På vegne av de unge i L. n. har
hoiskoleforstander Jens Mar. Jensen
formet det danske standpunkt slik:

«Vi ønsker full og klar beskjed
om hvad der kan være Nordens
folk imellem, om Norges ønsker og
krav angående Færøiene, Grøn-
land og arkivsakene. Vi ønsker
fra Norge å høre en røst istedet-
for hundre forskjellige stemmer.»

Det er et greit og ærlig spørsmål. Og
herr Jensen har krav på et like greit og
ærlig svar. Fra en røst.

Hvem skulde være nærmere til å
tale Norges sak enn utenriksmini-
ster Koht. Det er selvfølgelig ikke på
vegne av det norske arbeiderparti
han da skal tale, det er landets sak
han skal forsvare. Tiden er inne til at
vi nå kan få gjort god igjen fortidens
urett som det skulde være fremti-
dens sak å bøte. Herr Koht vet at
dette er det norske folks og det
norske stortings standpunkt i denne
sak, og han vet også utmerket vel
at unna oppgjøret kommer vi ikke.

Det skulde derfor være all grunn
for herr Koht til å reise saken nå.
Det minste han i ethvert fall kan
gjøre, er å svare herr Jensen. I det
øyeblikk han gjør det, har danskene
fått den beskjed de har bedt om. Og
da står det til dem om de har vilje
og handlekraft nok til beslutningen
om å bli værende i Norden, i venn-
skap og forståelse med oss andre.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av: *Fylkingen,*

Kr. sand. 24/7 - 39

En dansk røst.

Det kan ikke lenger stanses. Fra tid til annen skjer der noe i forholdet mellom Danmark og Norge som fanger begge folks interesse. En riksdagsmann går amok på «Ragnarøk» — og en annen påpeker nødvendigheten av et oppgjør med Norge. Sist var det de frilynte ungdomslag i Danmark som hadde ordet. Formannen i Det unge Grensevern, P. Markussen, skvaldret lørdag iveri om Danmarks Sydgrense som var et nordisk — og ikke bare et dansk anliggende.

Søndag fikk han imidlertid svar av formannen i det frilynte ungdomslag og et svar som hele Norge har grunn til å være Jens Marinius Jensen takknemlig for. Han uttalte bl. a.:

«Vi som stadig kommer til Norge, kan ikke undgå å merke, at det der trives en misstemning mot Danmark, som mer og mer samler sig i et krav om et oppgjør mellom våre to folk.»

Og videre:

«Vi ønsker full og klar beskjed om hvad det kan være Nordens folk imellem, om Norges ønsker og krav angående Færøyaner, Grønland og arkivsakerne. Vi ønsker å høre en røst fra Norge istedenfor 100 forskjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed om hvad man fra ansvarlig dansk side har å svare Norge, og hvis vi ikke synes dette er tilstrekkelig, vil vi ta op et arbeide for å løse disse spørsmål på en for begge folk tilfredsstillende måte. Vi er ikke tjent med at det ikke er klar himmel mellom Danmark og Norge.

Vi som ønsker fred og fordragelighet og rolig samarbeide mellom de store nasjonene ute i Europa, må sørge for at det ikke soves, hvor vi har ansvar og bestemmelsesrett. Vi fremhever så ofte det fredelige Norden som eksempel for den øvrige verden. La det stå realiteter bak! La den dag ikke være langt borte, da det er gjort op mellom de to gamle unionsfeller som det er gjort op mellom Norge og Sverige.»

Det er praktisk talt de norske «Grønlandsaktivisters» ord ut-

har håpet at også danskene en gang vilde nære et ønske om å komme til endelig forståelse med Norge. Nu synes det omsider å være gått op for noen av våre naboer at det ikke bare er «en lille klike» her i Norge som forlanger oppgjør mellom de to land. Æren herfor må tilleggs de nasjonale menn og organisasjoner herhjemme som tross offisiell motstand og ynkelige landsmenn har gitt uttrykk for følelsen av urett som omsider begynner å komme våre naboer for øre, og det på en slik måte at de forlanger full beskjed.

Men det er på tide at ikke bare private organisasjoner og enkeltpersoner beskjeftiger sig med saken. Den må føres inn i offisielle former, og den ansvarlige statsledelse er den eneste som kan føre et norsk-dansk oppgjør igjennem. Også av hensyn til grønlandsavtalen som utløper i nær fremtid, bør Norge ha oppmerksomheten henvendt på kravet om norsk-dansk ordning, som ikke lenger kan kalles for utelukkende et norsk krav.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av: *Fylkingen,*

Kr. sand. 21/7 - 39

En dansk røst.

Det kan ikke lenger stanses. Fra tid til annen skjer der noe i forholdet mellom Danmark og Norge som fanger begge folks interesse. En riksdagsmann går amok på «Ragnarok» — og en annen påpeker nødvendigheten av et oppgjør med Norge. Sist var det de frilynte ungdomslag i Danmark som hadde ordet. Formannen i Det unge Grensevern, P. Markussen, skvaldret lørdag iver om Danmarks Sydgrense som var et nordisk — og ikke bare et dansk anliggende.

Søndag fikk han imidlertid svar av formannen i det frilynte ungdomslag og et svar som hele Norge har grunn til å være Jens Marinius Jensen takknemlig for. Han uttalte bl. a.:

«Vi som stadig kommer til Norge, kan ikke undgå å merke, at det der trives en misstemning mot Danmark, som mer og mer samler sig i et krav om et oppgjør mellom våre to folk.»

Og videre:

«Vi ønsker full og klar beskjed om hvad det kan være Nordens folk imellem, om Norges ønsker og krav angående Færøyaner, Grønland og arkivsakerne. Vi ønsker å høre en røst fra Norge istedenfor 100 forskjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed om hvad man fra ansvarlig dansk side har å svare Norge, og hvis vi ikke synes dette er tilstrekkelig, vil vi ta opp et arbeide for å løse disse spørsmål på en for-

talt på dansk. Nu må man selv sagt være forsiktig med å overvurdere betydningen av en slik uttalelse, som ikke på noen måte tåler sammenligning med det offisielle danske syn — eller med «Det norske Arbeiderpartis» syn på forholdet mellom Danmark og Norge.

Det som imidlertid er det gledelige, er at ordene blev sagt av en ungdommens representant, som har tillagt det norske standpunkt den vekt det har krav på.

Det er mange her hjemme som har håpet at også danskene en gang vilde nære et ønske om å komme til endelig forståelse med Norge. Nu synes det omsider å være gått opp for noen av våre naboer at det ikke bare er «en lille klike» her i Norge som forlanger oppgjør mellom de to land. Åren herfor må tilleggs de nasjonale menn og organisasjoner herhjemme som tross offisiell motstand og ynkelige landsmenn har gitt uttrykk for følelsen av urett som omsider begynner å komme våre naboer for øre, og det på en slik måte at de forlanger full beskjed.

Men det er på tide at ikke bare private organisasjoner og enkeltpersoner beskjeftiger sig med saken. Den må føres inn i offisielle former, og den ansvarlige statsledelse er den eneste som kan føre et norsk-dansk oppgjør igjennem. Også av hensyn til grønlandsavtalen som utløper i nær fremtid, bør Norge ha oppmerksomheten henvendt på kravet om norsk-dansk ordning, som ikke lenger kan kalles for utelukkende et norsk krav.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av: *Norsk Tidning*

Oslo. 20/4. 39

Nordisk samarbeid.

Omgrepet nordisk samarbeid har vekt mange og ulike kjensler hos oss nordmenn. Gong etter gong har vi funne god grunn til mistru. Det har kome fram privat og offentleg: tyder ikkje nordisk samarbeid at vi nordmenn skal arbeida for Danmark og Sverige utan å få noko att?

Mistrua vår har fått veikare grunnlag i det siste. Og samarbeidet har vakse, har vorte meir arbeid og mindre bankettar enn før. Noreg Ungdomslag har gått inn for samarbeidet og har på mange måtar brote vegen for jamstelling og vyrdnad landa i mellom. Kor mange er det som tetteleg har tenkt over kva folkedansstemnene har hatt å seia her?

Ymse blad her i landet slår no stort opp ei hending i Danmark. Formannen for den frilyndte ungdomssamskipnaden der har sagt frå i ei forsamling på 600 menneske, og der m. a. den danske undervisningsministeren, Jørgen Jørgensen, var tilstades: Her er mistru mellom dei nordiske folka. Fram i dagen med årsakene til misstemninga, og fram til arbeid for å få dette bort, same om det gjeld Grønland, Færøyane eller anna! Vi er ikkje tent med at det ikkje er klår himmel mellom Danmark og Noreg.

På den stemna Nordisk Samfund hadde i Elverum i fjor rådde same anda. Vi hugsar at formannen i Nordisk Samfund, bibliotekskonsulent Jørgen Banke, sa frå om at det var det norske Noreg danskane ville bli kjende med. Og di norskare Noreg blir, di rikare blir heile Norden.

Alt dette er berre ord. Men det er ord som gjev von.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av: **Morgenavisen, Bergen**

20/
7.39

Grønnlands- saken igjen aktuell.

Det later nu til å demre også i Danmark at der til ønsket om et «intimt samarbeide og god forståelse i Norden» knytter sig forskjellige ting, bl. a. en ordning om Grønlandssaken.

Mere og mere kommer det til uttrykk at den avvisende holdning som Danmark offisielt inn tar til denne sak, ikke har tilslutning innen alle leire i landet.

Og det er betegnende at det især er de unge som vil ha en løsning på denne sak, der «hindrer utførelsen av det rette vennskap i Norden».

Det er ikke så lenge siden statsminister Stauning uttalte at Grønlandsspørsmålet måtte betraktes som endelig og definitivt avgjort. At denne opfatning ikke er enerådende i hr. Staunings eget land, kan det imidlertid neppe være tvil om. Både før og etter Staunings uttalelse har en kunnet høre danske røster, og det ingenlunde helt likegyldige, som har krevet et rettfærdig opgjør med Norge, uavhengig av Haagdomstolens juridiske avgjørelse. Den siste i rekken stammer fra formannen i det danske ungdomsforbund, en organisasjon på 40 000 medlemmer. På et offentlig møte i Grundtvigs hus, hvor bl. andre undervisningsministeren var tilstede, tok forstander Jens Marinus Jensen kraftig til orde for at man straks undersøkte hvad Norges ønsker og krav går ut på og at man så tok et endelig opgjør som «kan skape en klar himmel mellom de to gamle unionsfeller». Vi som ønsker, uttalte han videre, fred og fordragelighet mellom de store nasjonene, må sørge for at det

ikke soves, hvor vi selv har ansvar og bestemmelsesrett.

Det er ganske betegnende for sakens stilling og for stemningen i Danmark at denne invitt til Norge og den kritikk av den danske regjering holdning som lå i hans appell blev mottatt med sterkt bifall av den store forsamling. At røsten ikke var tilfeldig, fremgikk tydelig av et innlegg i debatten, som blev levert av pastor Andersen. Han uttalte sig så tydelig at de danske blad forsiktigvis skriver at pastoren «gik dog et stykke Vej alene». Her er litt av pastorens enevandring: «Vi må fremme det nordiske samarbeid med alle midler. Det er visse gnidningspunkter, som det ikke er verd å omtale her. Men mon ikke det skulde komme dertil, at det blev plass til både Danmark og Norge på Grønland, verdens største øy? Det vilde ikke være for stor en pris å betale for Norges vennskap».

Også på andre måter har man den senere tid fått forståelse av at danskene selv begynner å innse at Haagdomstolens avgjørelse ikke bør være endelig.

Og allerede det er jo en seier for den opfatning som blir mere og mere almindelig her i Norge, at der må komme et opgjør om Grønlandssaken.

Der knytter sig større interesse også for Danmark til at dette opgjør kommer, enn at man som den danske regjering, tviholder på justisen fra Haag.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP
Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av:

Nationen

20/739

Deling av Grønland.

Ny dansk uttalelse om oppgjør med Norge.

Vi refererte tirsdag den opsiktvekkende uttalelse om forholdet mellom Norge og Danmark som høiskoleforstander Jens Marinius Jensen fremkom med på De danske Ungdomsforeningers møte i København. Av danske aviser ser vi at det på dette møte også er falt en annen uttalelse som er et klart vidnesbyrd om at man i Danmark mer og mer ønsker å komme til en ordning med Norge.

Pastor Andersen fra Skibet fremholdt følgende: «Vi maa

fremme det nordiske Samarbejde med alle Midler. Der er visse Gnidningspunkter, som det ikke er værd at omtale her. Men mon ikke det skulde komme dertil, at der blev Plads til baade Danmark og Norge paa Grønland, Verdens største Ø? Det vilde ikke være for stor en Pris at betale for Norges ven-skab!»

Den siste setning er uthevet i Nationaltidende for 16. juli, hvorfra vi henter dette citat.

A. B. C. nr. 28

20 juli 1939.

Lysner det mellem Norge og Danmark?

Ønsket om å komme til forståelse begynner å bre sig i Danmark.

„Kielerfreden er ikke moralsk forsvarlig“

I de siste dager er det kommet nye momenter inn i den norsk-danske diskusjonen. Det er for det første de angrep som er kommet fra det danske skandalblad «Ekstrabladet», noe som nok for

så vidt er et nytt moment, men som allikevel ikke representerer noe nytt. Den slags er velkjent. Men som et tilsvaret til «Ekstrabladet» er det nasjonalsocialistiske blad «Fædrelandet» kommet med en uforbeholden anerkjennelse av det skrift som «Ekstrabladet» omtalte; dessuten har det gitt den norske fangstvirk-somhet på Grønland sin anerkjennelse.

Til dette kommer de ord som formannen i de danske ungdomsforeninger, hr. Jens Marinus Jensen, nylig er kommet med, og som er blitt omtalt i dagspressen. Og det er dette som er det nye, det er dette som viser at det er håp i forholdet mellom Norge og Danmark, slik at vi skal slippe å ha den ganske betraktelige misstemning som idag er til stede i all evighet.

* * *

For oss kommer hr. Jensens uttalelser ikke som noen overraskelse. For tre uker siden hadde nemlig ABC's redaktør en samtale med ham, hvori han gav uttrykk for det syn han nu har lagt frem. Vi blev imidlertid bedt om ikke å nevne hans uttalelser og de planer han hadde for å komme på talefot med nordmenn, for han selv hadde lagt sine meninger frem.

Nu er dette gjort. Det er også meningen i nær fremtid å få en krets av nordmenn og dansker til å møtes for å diskutere disse spørsmål, og forhåpentligvis vil denne diskusjon enn bedre klarlegge standpunktene — og åpne mulighetene.

* * *

Det som hr. Jensen hevdet var at det var et ytterst lite fåtall i Danmark som overhode visste om den misstemning som hersket i Norge overfor Danmark. Han uttalte at en derfor måtte få en norsk fremstilling av forholdet, såvel angående arkivsakene, Grønlandsspørsmålet og Færøyene, som andre spørsmål som har vært nevnt.

Hr. Jensen gav ikke uttrykk for at han var enig i alt det som blev fremlagt fra norsk hold. Særlig var han uenig i Smedals siste bok, men innrømmet dog at denne og «Ragnarok»s nu så bekjente

(Forts. siste side.)

sitt til at en dog blev på problemene.

ne angikk var hverken generalsekretær Arne «Bok Samling», som vi edning til å snakke d forholdene. Den si n meget åpen og in den danske politikk ke har vært som den e måtte få utvikle sig og nasjonal henseen- å den økonomiske ødvendig for at de muligheter som fan-

Arne Sørensen spe- vsagt si at Kieler- forkastelig.» i ve det?

De. Men tilføi dog: hver fred som blir vi sier det, så kan vente at vi nu skal und på et fat og si:

* * *
e kan vi ikke vente. tt bli norsk, — eller nnen måte: skal det de forhold vi har følgelig et visst ini- sjon takt og fornuft de.

rekke må vise for- ivet er den norske tenriksledelse. Det enne nu gir uttrykk

Lysne Norge lem k?

Ønsket begynner „Kielerfreden“

I de siste dager er det kom-
momenter inn i den norsk-danske
sjonen. Det er for det første de
som er kommet fra det danske ska-
blad «Ekstrabladet», noe som nok

Englenderne haster sig med at
gå i tregt. For England ubygge-
skrive op at forhandlingsene i Moskva
den grunn. Som faktum nr. 2 kan en altså
at, uten at den er kommet nærmere av-
na har planeten Mars vært i mange tusen
lit uken at en tremaktpakt er i sikte. Det
som ønsket. Det meddeltes i løpet av
for at forhandlingsene i Moskva
er den tidligere om-
de det kunde jo godt være. Det kun-
det naturligvis, og i Tokio går det
hørt om forhandlingsene som er japane-
i den lysste stemning som «Gi England
egen. Avisoverskrifter som «Gi England
somme å lese for dem som skal «for-
handte». Men ved forhandlinger vinnes
tid. Om en uke, en måned eller et år
med det vil tiden ofte
løper. Og ventet

enquete gjorde sitt til at en dog blev
opmerksom på problemene.

Hvad Færøene angikk var hverken
hr. Jensen eller generalsekretær Arne
Sørensen i «Dansk Samling», som vi
også hadde anledning til å snakke
med, tilfreds med forholdene. Den si-
ste kritiserte i en meget åpen og in-
teressant samtale den danske politikk
på øyene, som ikke har vært som den
burde. Færingene måtte få utvikle sig
fritt i kulturell og nasjonal henseen-
de, og måtte få den økonomiske
støtte som var nødvendig for at de
kunne utvikle de muligheter som fan-
tes.

En ting nevnte Arne Sørensen spe-
sielt: «Vi må selvsagt si at Kieler-
freden er moralsk forkastelig.»

— Kan vi skrive det?

— Ja, det kan De. Men tilføy dog:
— som nesten enhver fred som blir
sluttet. Og selv om vi sier det, så kan
en vel ikke godt vente at vi nu skal
komme med Grønland på et fat og si:
Vær så god!?

* * *

Nei, akkurat dette kan vi ikke vente.
Skal Grønland på nytt bli norsk, — eller
for å si det på en annen måte: skal det
bli en forandring i de forhold vi har
idag, så må det selvfølgelig et visst ini-
tiativ og en viss porsjon takt og fornuft
til også fra norsk side.

Den som i første rekke må vise for-
nuften og ta initiativet er den norske
regjering og dens utenriksledelse. Det
spørs da bare om denne nu gir uttrykk
for Norges synspunkt, eller bare for den
del av partiet som i 1933 skrev at «vi for
vår del håper at Norge taper i Haag». Gjør den det, er det grunn til å tro at
danskene ennu en gang kommer i tvil om
stemningen i Norge.

* * *

Til slutt bare dette: Det er en våken,

uredd og forståelsesfull tale som de to
dansker har holdt. La nu oss her hjem-
me passe på at blott og bar dansk-
fiendtlighet — ikke begrunnet i
saklige forhold — ikke kommer til ut-
trykk. En fremstrakt hånd bør tas imot
på høvisk måte.

Formannen for de frisinne-
ungdomslag i Danmark har tatt
ordet for et oppgjør med Norge i
Grønlandssaken. Han sier bl. a.
i et møte hvor 600 tilhørere var
til stede:

«Vi som stadig kommer til Norge,
kan ikke undgå å merke, at det der
trives en misstemning mot Danmark,
som mer og mer samler sig i et krav
om et oppgjør mellom våre to folk.»

Og videre:

«Vi ønsker full og klar beskjed om
hvad det kan være Nordens folk
imellem, om Norges ønsker og krav
angående Færøyanne, Grønland og
arkivsakene. Vi ønsker å høre én
røst fra Norge istedenfor 100 for-
skjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed
om hvad man fra ansvarlig dansk
side har å svare Norge, og hvis vi
ikke synes dette er tilstrekkelig, vil
vi ta op et arbeide for å løse disse
spørsmål på en for begge folk til-
fredsstillende måte. Vi er ikke tjent
med at det ikke er klar himmel mel-
lem Danmark og Norge.

Vi som ønsker fred og fordragelig-
het og rolig samarbeide mellom de
store nasjonene ute i Europa, må
sørge for at det ikke soves, hvor vi
har ansvar og bestemmelsesrett. Vi
fremhever så ofte det fredelige Nor-
den som eksempel for den øvrige
verden. La det stå realiteter bak!
La den dag ikke være langt borte,
da det er gjort op mellom de to
gamle unionsfeller som det er gjort
op mellom Norge og Sverige.»

Nu skal vi ikke legge mer i en
slik uttalelse enn den inneholder.
Uttalelsen kommer fra en mann,
som står i spissen for en forening
på 40 000 medlemmer, men om
alle disse er enig med sin formann,
kan være tvilsomt — og dessuten
om så var? Der er langt igjen,
og taleren gjør selv opmerksom
på, at 999 pro mille av den danske
befolkning lever i den tro, at alt
står godt til i Norden nu.

Allikevel bør det noteres, at det
nu er enkelte i Danmark som
begynner å forstå. Det er ingen
grunn til å tro, at de frisinne-
ungdomslag i Danmark har er-
hvervet sig et norsk syn på
Grønlandsspørsmålet, og at prose-
dyren for det norske standpunkt
herefter går av sig selv. Det som
er slått fast er dette, at oppgjø-
rets nødvendighet er be-
gynt å bli tydelig for endel dansk
ungdom, og når forståelsen herav
bryter igjennem for alvor, vil vi
være et langt skritt på vei mot en
endelig løsning.

Men én ting må vi merke oss
her hjemme, og det sies også tyde-
lig nok i den danske uttalelse.
Grønlandsspørsmålet må ikke len-
ger bare være gjenstand for pri-
vat behandling. Det er på tide at
regjering og storting tar sig av det
igjen. Også fordi vi nærmer oss
den tid, da en viss avtale løper ut.

"Nationen" nr. 164.
18 juli 1939.

Vi kommer ikke uten- om de norske krav.

Hevder fremtredende dansk ungdoms'eder
i en tale om Grønland og Færøyaner.

København, 17. juli.

(N.T.B.). På de danske ungdomsforeningers møte igår eftermiddag uttalte formannen, forstander Jens Marinius Jensen at ikke så få ledende menn både i Sverige og Norge har fornemmelsen av at Danmark i disse år, tross alle nordiske talemåter, meldes ut av Norden gjennom sin holdning til felles nordiske problemer.

Vi som ofte kommer til Norge kan ikke undgå å legge merke til at det er meget misstemning mot Danmark som mere og mere samler sig i et krav om et oppgjør mellom våre to folk. Mange i Norge kan ikke glemme at de gamle norske land Færøyaner og Grønland ved Kjølfreden i 1814 blev gitt Danmark. Og selv om ikke alle krever dem tilbake, følges dansk styre der med våken og sårbar oppmerksomhet. Det menige norske folk vet langt mere om dansk styre på Grønland og Færøyaner enn det danske folk gjør. Når talen er her om Færøyaner, Grønland og Norge, vil jeg gjerne gjøre oppmerksom på to skrifter som er rettet til det brede lag av det danske folk, men som ikke kommer det brede lag ihende.

Taleren nevnte her et oprop til det danske folk, sendt ut av Færøyanes Skipper- og Navigasjonsforening, Torshavn 1939. I denne appell redegjøres for de færøyske krav angående fiskerettighetene ved Grøn-

land, og taleren var av den oppfatning at det færøyske folk må anerkjennes som et selvstendig folk. Det er urimelig å kalle færøyaner danske. De er et folk for sig selv, og hvorfor skal de da ikke ha rett til å ha sitt eget flagg?

Det annet skrift taleren nevnte var Ragnarokks særnummer om Grønland og Færøyaner, hvor over 50 kjente nordmenn har uttalt sig om saken. Vi kan ikke komme utenom de norske krav, mente taleren. All tale om at Norden står bak danskenes sydgrense må forstumme, mente taleren, helt til Danmark selv er rede til å stå bak den finske østgrense og villig til å forsvare Norge og Sverige mot innfall nordfra. Vi må se realistisk på disse tingene for ikke å bli skuffet.

Hvad skal dansk ungdom si til disse rykter fra nord som søkes overdøvet av nordiske skåltaler? Vi skal si: Vi ønsker full og klar beskjed hvad det kan være mellom de nordiske folk, om Norges ønsker angående Grønland, Færøyaner og arkivsakene. Vi ønsker å høre en røst fra Norden, istedenfor hundre forskjellige røster. Og vi ønsker å vite hvad man fra dansk side har å svare Norge. Og synes vi ikke det er tilstrekkelig, vil vi ta arbeidet opp for å løse disse spørsmål på en for disse folk tilfredsstillende måte. Vi er ikke tjent med at det ikke er klar himmel mellom Danmark og Norge.

Tidens Tegn nr. 166
18 juli 1939.

„Skulde det ikke være plass til både Danmark og Norge på Grønland?“

Kraftige danske røster krever rettferd mot Norge.

Mens sensasjonsjournalistikken taler om landsforræderi, fordi det trykkes en norsk Grønlandsberetning.

I et intervju som Tidens Tegn for en tid siden hadde med Stauding, uttalte Danmarks statsminister at Grønlandsspørsmålet måtte betraktes som endelig og definitivt avgjort. At denne opfatning ikke er enerådende i hr. Staunings eget lag, kan det neppe være tvil om. Både før og etter Staunings uttalelse til vårt blad har en kunnet høre danske røster, og det ingenlunde helt likegyldige, som har krevet et rettferdig oppgjør med Norge, uavhengig av Haagdomstolens juridiske avgjørelse. Flere av disse røster har tidligere vært omtalt og tildels kommentert her i bladet. Den siste i rekken stammer fra formannen i det danske ungdomsforbund, en organisasjon på 40,000 medlemmer. På et offentlig møte i Grundtvigs hus, hvor bl. andre undervisningsministeren var tilstede, tok forstander Jens Marinus Jensen kraftig til orde for at man straks undersøkte hvad Norges ønsker og krav går ut på og at man så tok et endelig oppgjør som „kan skape en klar himmel mellom de to gamle unionsfeller“. Vi som ønsker, uttalte han videre, fred og fordragelighet mellom de store nasjonene, må sørge for at det ikke soves, hvor vi selv har an-

svar og bestemmelsesrett.

Betegnende nok blev hr. Jensens ærlige, omenn uoffisielle, innvitt til Norge, og den kritikk av den danske regjeringens holdning som lå i hans appell, mottatt med sterkt bifall av den store forsamling. At røsten ikke var tilfeldig, fremgikk tydelig av et innlegg i debatten, som blev levert av pastor Andersen. Han uttalte sig så tydelig at det danske blad vi har hentet referatet fra, forsiktigvis føier til at pastoren „gikk dog et Stykke Vej alene“. Her er litt av pastorens enevandring: „Vi må fremme det nordiske samarbeid med alle midler. Det er visse gnidningspunkter, som det ikke er verd å omtale her. Men mon ikke det skulde komme dertil, at det blev plass til både Danmark og Norge på Grønland, verdens største øy? Det vilde ikke være for stor en pris å betale for Norges vennskap“.

Meget symptomatisk for det begynnende omslag i dansk Grønlandsstemning er også en annen foreteelse, som har vakt betydelig opsikt i dansk presse. I dette tilfelle gjelder det en avissensasjon — og journalistisk gemenhet — som en må anta vil få rettslig efterspill.

En journalist i Ekstrabladet, pseudonymet L. B. H. (Leif B. Hendil) har rettet et voldsomt angrep mot en dansk marineofficer og presseartikler. Men og ansett grønlandsforsker, kaptein Alf Trolle. Denne beskyldes for å ha „tapt sitt ansikt“, hvilket, igheten. og dermed selv

Om landsforræderi, fordi det trykkes en norsk Grønlandsberetning.

I et intervju som Tidens Tegn for en tid siden hadde med Stauning, uttalte Danmarks statsminister at Grønlandsspørsmålet måtte betraktes som endelig og definitivt avgjort. At denne opfatning ikke er enerådende i hr. Staunings eget lag, kan det neppe være tvil om. Både før og efter Staunings uttalelse til vårt blad har en kunnet høre danske røster, og det ingenlunde helt likegyldige, som har krevet et rettferdig opgjør med Norge, uavhengig av Haagdomstolens juridiske avgjørelse. Flere av disse røster har tidligere vært omtalt og tildels kommentert her i bladet. Den siste i rekken stammer fra formannen i det danske ungdomsforbund, en organisasjon på 40,000 medlemmer. På et offentlig møte i Grundtvigs hus, hvor bl. andre undervisningsministeren var tilstede, tok forstander Jens Marinus Jensen kraftig til orde for at man straks undersøkte hvad Norges ønsker og krav går ut på og at man så tok et endelig opgjør som „kan skape en klar himmel mellom de to gamle unionsfeller”. Vi som ønsker, uttalte han videre, fred og fordragelighet mellom de store nasjonene, må sørge for at det ikke soves, hvor vi selv har an-

svar og bestemmelsesrett.

Betegnende nok blev hr. Jensens ærlige, omenn uoffisielle, innvitt til Norge, og den kritikk av den danske regjering holdning som lå i hans appell, mottatt med sterkt bifall av den store forsamling. At røsten ikke var tilfeldig, fremgikk tydelig av et innlegg i debatten, som blev levert av pastor Andersen. Han uttalte sig så tydelig at det danske blad vi har hentet referatet fra, forsiktigvis føier til at pastoren „gikk dog et Stykke Vej alene”. Her er litt av pastorens enevandring: „Vi må fremme det nordiske samarbeid med alle midler. Det er visse gnidningspunkter, som det ikke er verd å omtale her. Men mon ikke det skulde komme dertil, at det blev plass til både Danmark og Norge på Grønland, verdens største øy? Det vilde ikke være for stor en pris å betale for Norges vennskap”.

Meget symptomatisk for det begynnende omslag i dansk Grønlandsstemning er også en annen foreteelse, som har vakt betydelig opsikt i dansk presse. I dette tilfelle gjelder det en avissensasjon — og journalistisk gemenhet — som en må anta vil få rettslig efterspill.

En journalist i Ekstrabladet, pseudonymet L. B. H. (Leif B. Hendil) har rettet et voldsomt angrep mot en dansk marineofficer og ansett grønlandsforsker, kaptein Alf Trolle. Denne beskyldes for å ha „tapt sitt ansikt”, hvilket, heter det videre i artikkelen, i Østen er ensbetydende med at ingen vil onngås en slig man og at ha bare har selvmordet å falle tilbake på. En fortjent dansk borger stemples med andre ord offentlig som forreder. Hvorfor?

Fordi kaptein Trolle, som utelukkende av idealistisk interesse for saken har ofret en formue på Grønlandsforskning, har latt et legat, som han og hans hustru har opprettet i dette øiemed, blandt flere andre publikasjoner også trykke beretningen fra det norske Fangstselskap. Pseudonymet L. B. H. karakteriserer dette som „å finansiere propagandaen for de kunstig oppustede norrøne virksomhet i Østgrønland”.

Når vi har brukt uttrykket symptomatisk om dette tilfelle, sikter vi naturligvis ikke til L. B. H.s kraftfulle chauvinistiske fremstøt, som ikke er symptom på annet enn at det gamle enu er i livet. Det som er symptomatisk på en ny og gledelig måte, er kaptein Trolles fordomsfrie holdning, den anerkjennelse av norsk innsats på Øst-Grønland som ligger i at han har villet publisere beretningen fra en norsk ekspedisjon. Symptomatisk, og den samme gledelige måte, er også at et dansk blad, Fædrelandet, stempler L. B. H.s skrivemåte som upøbelaktig, og i samme forbindelse uttaler at den norske beretning er meget objektiv og historisk, mens en av de danske, nemlig Narkos, er „fylt med utfall mot og spark til det norske selskap, som aldeles ikke hører hjemme i en saklig beretning.”

Nu skal man selvfølgelig ikke

for meget på enkeltstående og presseartikler. Men Danmarks stilling er for øiensynlig at det må appellere til fredeligheten, og dermed selv rettferdighet. Det siste er det vanskeligste, men en erasjon, som ikke er bundet til tidens sjåvinistiske grønrestillinger, vil forhåpentlig den tonen, som kan gjøre tere å tale sammen over ad, under åpen og klar him-

ning, uttalte Danmarks statsminister at Grønlandsspørsmålet måtte betraktes som endelig og definitivt avgjort. At denne opfatning ikke er enerådende i hr. Staunings eget lag, kan det neppe være tvil om. Både før og efter Staunings uttalelse til vårt blad har en kunnet høre danske røster, og det ingenlunde helt likegyldige, som har krevet et rettferdig oppgjør med Norge, uavhengig av Haagdomstolens juridiske avgjørelse. Flere av disse røster har tidligere vært omtalt og tildels kommentert her i bladet. Den siste i rekken stammer fra formannen i det danske ungdomsforbund, en organisasjon på 40,000 medlemmer. På et offentlig

Betegnende nok blev hr. Jensens ærlige, omenn uoffisielle, innvitt til Norge, og den kritikk av den danske regjering's holdning

Den kongelig

verellene, men hvor den diktatoriske dommen og elendigheten som er sig den bort fra miljøet, fra fattig- også den mest typiske. Det er kam- der minnes med skuespillet ungen", hvor miljøet og bakgrun- t er de samme som i de første bokenes grunnmotiv, og den hjem- på

bygge for meget på enkeltstående uttalelser og presseartikler. Men hele Danmarks stilling er for øieblikket slik at det må appellere til rettferdigheten, og dermed selv vise rettferdighet. Det siste er kanskje det vanskeligste, men en ny generasjon, som ikke er bundet av fortidens sjåvinistiske grønlandsforestillinger, vil forhåpentlig finne den tonen, som kan gjøre det lettere å tale sammen over Skagerad, under åpen og klar himmel.

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av:

Nationen

18/
7-39

Formannen for de frisinnede ungdomslag i Danmark har tatt ordet for et oppgjør med Norge i Grønlandssaken. Han sier bl. a. i et møte hvor 600 tilhørere var til stede:

«Vi som stadig kommer til Norge, kan ikke undgå å merke, at det der trives en misstemning mot Danmark, som mer og mer samler sig i et krav om et oppgjør mellom våre to folk.»

Og videre:

«Vi ønsker full og klar beskjed om hvad det kan være Nordens folk imellem, om Norges ønsker og krav angående Færøyaner, Grønland og arkivsaken. Vi ønsker å høre én røst fra Norge istedenfor 100 forskjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed om hvad man fra ansvarlig dansk side har å svare Norge, og hvis vi ikke synes dette er tilstrekkelig, vil vi ta op et arbeide for å løse disse spørsmål på en for begge folk tilfredsstillende måte. Vi er ikke tjent med at det ikke er klar himmel mellom Danmark og Norge.

Vi som ønsker fred og fordragelighet og rolig samarbeide mellom de store nasjonene ute i Europa, må sørge for at det ikke soves, hvor vi har ansvar og bestemmelsesrett. Vi fremhever så ofte det fredelige Norden som eksempel for den øvrige verden. La det stå realiteter bak! La den dag ikke være langt borte, da det er gjort op mellom de to gamle unionsfeller som det er gjort op mellom Norge og Sverige.»

Nu skal vi ikke legge mer i en slik uttalelse enn den inneholder. Uttalelsen kommer fra en mann, som står i spissen for en forening på 40 000 medlemmer, men om alle disse er enig med sin formann, kan være tvilsomt — og dessuten om så var? Der er langt igjen, og taleren gjør selv opmerksom på, at 999 pro mille av den danske befolkning lever i den tro, at alt står godt til i Norden nu.

Allikevel bør det noteres, at det nu er enkelte i Danmark som begynner å forstå. Det er ingen grunn til å tro, at de frisinnede ungdomslag i Danmark har erhvervet sig et norsk syn på Grønlandsspørsmålet, og at prosedyren for det norske standpunkt herefter går av sig selv. Det som er slått fast er dette, at oppgjørets nødvendighet er begynt å bli tydelig for endel dansk ungdom, og når forståelsen herav bryter igjennem for alvor, vil vi være et langt skritt på vei mot en

Formannen for de frisinne ungdomslag i Danmark har tatt ordet for et oppgjør med Norge i Grønlandssaken. Han sier bl. a. i et møte hvor 600 tilhørere var til stede:

«Vi som stadig kommer til Norge, kan ikke undgå å merke, at det der trives en misstemning mot Danmark, som mer og mer samler sig i et krav om et oppgjør mellom våre to folk.»

Og videre:

«Vi ønsker full og klar beskjed om hvad det kan være Nordens folk imellem, om Norges ønsker og krav angående Færøyan, Grønland og arkivsakene. Vi ønsker å høre én røst fra Norge istedenfor 100 forskjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed om hvad man fra ansvarlig dansk side har å svare Norge, og hvis vi ikke synes dette er tilstrekkelig, vil vi ta op et arbeide for å løse disse spørsmål på en for begge folk tilfredsstillende måte. Vi er ikke tjent med at det ikke er klar himmel mellom Danmark og Norge.

Vi som ønsker fred og fordragelighet og rolig samarbeide mellom de store nasjonene ute i Europa, må sørge for at det ikke soves, hvor vi har ansvar og bestemmelsesrett. Vi fremhever så ofte det fredelige Norden som eksempel for den øvrige verden. La det stå realiteter bak! La den dag ikke være langt borte, da det er gjort op mellom de to gamle unionsfeller som det er gjort op mellom Norge og Sverige.»

Nu skal vi ikke legge mer i en slik uttalelse enn den inneholder. Uttalelsen kommer fra en mann, som står i spissen for en forening på 40 000 medlemmer, men om alle disse er enig med sin formann, kan være tvilsomt — og dessuten om så var? Der er langt igjen, og taleren gjør selv opmerksom på, at 999 pro mille av den danske befolkning lever i den tro, at alt står godt til i Norden nu.

Allikevel bør det noteres, at det nu er enkelte i Danmark som begynner å forstå. Det er ingen grunn til å tro, at de frisinne ungdomslag i Danmark har erhvervet sig et norsk syn på Grønlandsspørsmålet, og at prosedyren for det norske standpunkt herefter går av sig selv. Det som er slått fast er dette, at oppgjørets nødvendighet er begynt å bli tydelig for endel dansk ungdom, og når forståelsen herav bryter igjennem for alvor, vil vi være et langt skritt på vei mot en endelig løsning.

Men én ting må vi merke oss her hjemme, og det sies også tydelig nok i den danske uttalelse. Grønlandsspørsmålet må ikke lenger bare være gjenstand for privat behandling. Det er på tide at regjering og storting tar sig av det igjen. Også fordi vi nærmer oss den tid, da en viss avtale løper ut.

*Nationaltidende m: 195
17 juli 1939.*

„Fuld Besked om Norges Ønsker!“

Formanden for De Danske Ungdomsforeninger
maler Forholdet Danmark—Norge i mørke Farver
Stort offentligt Møde i Grundtvigs Hus
om dansk Ungdoms Opgaver i Tiden

Typer fra Ungdomsforeningernes tre Dages Aarsmøde, som sluttede med det offentlige Møde i Gaar.

—VI, der jævnlig kommer til Norge, kan ikke undgå at mærke, at der her trives en Misstemning mod Danmark, som mere og mere samler sig i et Krav om et Opger mellem vore to Folk.

Denne temmelig voldsomme Udtalelse fremsatte Formanden for De Danske Ungdomsforeninger, der tæller mere end 40.000 Medlemmer, Forstander Jens Marinus Jensen i Gaar paa det offentlige Møde i Grundtvigs Hus, hvor ogsaa Undervisningsminister Jørgen Jørgensen og Forfatteren Richard Gandrup talte i Forbindelse med Ungdomsforeningernes nu afsluttede Aarsmøde i København.

Under en Gennemgang af de Opgaver, til hvis Løsning De Danske Ungdomsforeninger ønskede at medvirke, vendte Formanden sig til Slut til Forholdet mellem Danmark og Norge. I nøje Overensstemmelse med sin Kronik i Nationaltidende den 9. Maj i Aar refererede han en Række norske Udtalelser „af saavel Fusedaster som besindige Mænd“ om Norges Krav angaaende Færøerne, Grønland og Arkivsagerne. Han gik i kraftige Vendinger ind for norske og færøske Udtalelser,

der anvender et endnu kraftigere Sprog. Han sluttede:

„Fuld og klar Besked —“

—Hvad skal dansk Ungdom sige til disse Røster fra Nord, som forsøges overdøvet af nordiske Skaaltaler? Vi skal sige: Vi ønsker fuld og klar Besked om, hvad der kan være Nordens Folk imellem, om Norges Ønsker og Krav angaaende Færøerne, Grønland og Arkivsagerne. Vi ønsker fra Norge at høre een Røst i Stedet for hundrede forskellige Stemmer. Vi ønsker frem i klart Dagslys, hvad man fra ansvarlig dansk Side har at svare Norge, og synes vi ikke, det er tilstrækkeligt, vil vi tage op et Arbejde for at løse disse Spørgsmaal paa en for begge Folk tilfredsstillende Maade. Vi er ikke tjent med, at der ikke er klar Himmel mellem Danmark og Norge. Vi, som ønsker Fred og Fordragelighed og roligt

En af Mødets Talere, Forfatteren Richard Gandrup, Aarhus.

Samarbejde mellem de store Nationer ude i Europa, maa sørge for, at det ikke savnes, hvor vi har Ansvar og Medbestemmelsesret. Vi fremhæver saa ofte det fredlagte Norden som Eksempel for den øvrige Verden. Lad der staa Realiteter bag! Lad den Dag ikke være fjern, da der er gjort op mellem de to gamle Unionsfæller, som der er gjort op mellem Norge og Sverige.

Jens Marinus Jensen udtalte sin Glæde over den Anerkendelse, den danske Folkehøjskole har vundet i vide Kredse, men mindede om, at den officielle Anerkendelse, der bliver Højskolen til Del, er betydeligt større end de Hjælpemidler, som stilles til Raa-dighed. Det Offentlige betaler i Danmark ca. 150 Kr. pr. Højskoleelev, i Sverige ca. 500. I sin Tale lige før havde Undervisningsminister Jørgen Jørgensen udtalt Haabet om, „at Højskolearbejdet ogsaa kunde faa Byens Ungdom i Tale, og at man kunde skabe bedre økonomiske Kaar for Højskolerne Landet over“.

Det takkede Forstander Jens Marinus Jensen Ministeren for; og han vendte sig dernæst til „de udadvendte Opgaver“. Han omtalte Grænsflytningen i 1920 som en Gave — og en Opgave, der maatte løses af hele det danske Folk i Forening.

Det nye Grænseværns sam-lende Arbejde

—Det er en af de senere Aars store Oplevelser, at Det unge Grænseværn blev til, netop som der var særlig Brug for det, og at det fik Tilslutning og Støtte fra de mest forskellige Kredse i Landet. D. u. G. har allerede udrettet meget. Det har skabt en Række gode Vandrehjem som værdifulde Udgangspunkter for Studieture i Grænseegnene, og det har skabt Tidsskriftet „Folkung“, som er intet mindre end en Bedrift, og som rummer en Rigdom af Stof om vort Folks livsvigtigste Spørgsmaal. D. u. G. har i sin korte Levetid kaldt dansk Ungdom til Samling om praktiske Opgaver og har derigennem givet dansk Ungdomsarbejde et længe tiltrængt Tilskud af Aktivitet.

Udmeldt af Norden?

—Vender vi os mod Skandinavien, vil 999 pro mille af den danske Befolkning sikkert være af den Opfattelse, at alt er saare godt mellem Sverige og Norge og vort Land. De Skyer, der mørkner Himlen mellem de nordiske Brødrefolk, lever de fleste Danske i lykkelig Uvidenhed om. Med Sverige har vi intet udestaaende. Det gamle er gjort op. Og dog er der i Øjeblikket Skygger mellem vore to Folk. Der hersker i Sverige Skuffelse over den Let-sindighed og Mangel paa Alvor, hvormed Danmark efter mange Svenskeres Mening tager den truende europæiske Situation. Ikke saa faa ledende Mænd baade i Sverige og Norge har Fornem-melsen af, at Danmark i disse Aar — trods alle nordiske Talemaader — „mel-des ud“ af Norden gennem sin Holdning til fælles nordiske Problemer.

Færøske Krav

Jens Marius Jensen fremsatte de ovenfor citerede Udtalelser om Forholdet mellem Danmark og Norge og gik desuden stærkt i Brechen for de færøske Krav, der fremsattes i Færøernes Skipper- og Navigatorforenings Opraab fornylig „til det danske Folk“. Man maatte give de færøske Skibe Adgang til flere grønlandske Havne og anerkende Færingerne som et selvstændigt Folk, som det var urimeligt at kalde Danske. De burde ogsaa have Lov til at have deres eget Flag.

"Dagbladet" nr. 162
17 juli 1939.

DANSK UNGDOM KREVER REALT OPPGJØR MED NORGE

**Lederen for Danmarks frilynde ungdoms-
lag går inn for færøyingenes klager
og fordømmer at «røster fra Norge
overdøves av nordiske skåltaler.»**

*«La oss få vite Norges krav og la oss høre Danmarks
svar. Er vi ikke fornøyd med det tar vi saken opp.»*

PRIVATTELEGRAM TIL DAGBLADET

KØBENHAVN, 1 dag.

«Vi som stadig kommer til Norge, kan ikke unngå å merke, at det der trives en misstemning mot Danmark, som mer og mer samler seg i et krav om et oppgjør mellom våre to folk.»

Denne uventet kraftige uttalelse fremsatte formannen for De Danske Ungdomsforeninger, som teller mer enn 40 000 medlemmer, forstander Jens Marinus Jensen, i går på det offentlige møtet i Grundtvigs Hus, hvor blant andre også undervisningsminister J. Jørgensen talte.

Han talte om oppgavene som De Danske Ungdomsforeninger ville være med på å løse, og kom til slutt inn på forholdet mellom Danmark og Norge. Han refererte i følge Nationaltidende en rekke norske uttalelser av «såvel fusentaster som besindige mennesker» om Norges krav angående Færøyaner, Grønland og arkivsaken. Han gikk i kraftige vendinger inn for norske og færøyske uttalelser som anvender et enda kraftigere språk, og sluttet: «Hva skal dansk ungdom si til de røster fra nord, som forsøkes overdøvd av nordiske skåltaler. Vi skal si:

Vi ønsker full og klar beskjed om hva det kan være Nordens folk i mellom, om Norges ønsket og krav angående Færøyaner, Grønland og arkivsaken. Vi ønsker å høre én røst fra Norge istedenfor 100 forskjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed om hva man fra ansvarlig dansk side har å svare Norge, og hvis vi ikke synes dette er tilstrekkelig, vil vi ta opp et arbeid for å løse disse spørsmål på en for begge folk tilfredsstillende måte. Vi er ikke tjent med at det ikke er klar himmel mellom Danmark og Norge.

Vi som ønsker fred og fordragelighet og rolig samarbeid mellom de store nasjonene ute i Europa, må sørge for at det ikke soves, hvor vi har ansvar og bestemmelsesrett. Vi fremhever så ofte det fredelige Norden som eksempel for den øvrige verden. La det stå realiteter bak! La den dag ikke være langt borte, da det er gjort opp mellom de to gamle unionsfeller som det er

HØYDAHL OHME'S AVD. FOR
AVISUTKLIPP

Roald Amundsensgt. 1, Oslo
Centralbord: 13620

Utklipp av: Dagbladet

17/

7-39

DANSK UNGDOM KREVER REALT OPPGJØR MED NORGE

**Lederen for Danmarks frilynde ungdoms-
lag går inn for færøyingenes klager
og fordømmer at «røster fra Norge
overdøves av nordiske skåltaler.»**

*«La oss få vite Norges krav og la oss høre Danmarks
svar. Er vi ikke fornøyd med det tar vi saken opp.»*

PRIVATTELEGRAM TIL DAGBLADET

KØBENHAVN, 1 dag.

«Vi som stadig kommer til Norge, kan ikke unngå å merke, at det der trives en misstemning mot Danmark, som mer og mer samler seg i et krav om et oppgjør mellom våre to folk.»

Denne uventet kraftige uttalelse fremsatte formannen for De Danske Ungdomsforeninger, som teller mer enn 40 000 medlemmer, forstander Jens Marinus Jensen, i går på det offentlige møtet i Grundtvigs Hus, hvor blant andre også undervisningsminister J. Jørgensen talte.

Han talte om oppgavene som De Danske Ungdomsforeninger ville være med på å løse, og kom til slutt inn på forholdet mellom Danmark og Norge. Han refererte i følge Nationaltidende en rekke norske uttalelser av «såvel fustaster som besindige mennesker» om Norges krav angående Færøyaner, Grønland og arkivsakerne. Han gikk i kraftige vendinger inn for norske og færøyske uttalelser som anvender et enda kraftigere språk, og sluttet: «Hva skal dansk ungdom si til de røster fra nord, som forsøkes overdøvd av nordiske skåltaler. Vi skal si:

Vi ønsker full og klar beskjed om hva det kan være Nordens folk i mellom, om Norges ønsker og krav angående Færøyaner, Grønland og arkivsakerne. Vi ønsker å høre én røst fra Norge istedenfor 100 forskjellige stemmer.

Og vi ønsker også klar beskjed om hva man fra ansvarlig dansk side har å svare Norge, og hvis vi ikke synes dette er tilstrekkelig, vil vi ta opp et arbeid for å løse disse spørsmål på en for begge folk tilfredsstillende måte. Vi er ikke tjent med at det ikke er klar himmel mellom Danmark og Norge.

Vi som ønsker fred og fordragelighet og rolig samarbeid mellom de store nasjonene ute i Europa, må sørge for at det ikke soves, hvor vi har ansvar og bestemmelsesrett. Vi fremhever så ofte det fredelige Norden som eksempel for den øvrige verden. La det stå realiteter bak! La den dag ikke være langt borte, da det er gjort opp mellom de to gamle unionsfeller som det er

stoppet toget på den korte avstanden, og lokomotivet gikk over man-

for Sverige og Danmark. Mellom Danmark og Norge, og gikk dessuten sterkt i bresjen for de færøyske kravene. Man måtte gi de færøyske skipene adgang til flere grønlandske havner og anerkjenne færøyingene som et selvstendig folk, som det ville være urimelig å kalle dansk. De burde og-

kynner kursendringen i den britiske politikk i sin Birmingham-tale. Daladier krever og får overordentlige fullmakter for å gjennomføre en sterk politikk.

19. mars: Forhandlinger med Moskva innledet.

31. mars: Fransk-britisk garanti for Polen. Fransk handelsavtale med Romania.

6. april: Beck i London. Garantien forsterkes til et forbund.

13. april: Garanti for Romania og Hellas.

20. april: Engelsk krigsforsyningsministerium opprettes.

26. april: Verneplikten innføres.

12. mai: Engelsk garanti for Tyrkia.

23. juni: Fransk garanti til Tyrkia.

27. juni: Daladier advarer Tyskland i en skarp tale.

29. juni: Skarp tale av lord Halifax.

1. juli: I Paris og i London får de tyske sendemenn offisiell beskjed om at vestmaktene vil forsvare Polen i tilfelle kup mot Danzig.

12.—14. juli: Kjempemessige britiske militærbevilgninger, 1 million mann innkalles til august og september, og da skal i realiteten hele flåten og flyvevåpenet være mobilisert.

Sovjets innsats.

Mars: Sovjet forlanger en allmennlig konferanse av alle stater som føler seg truet. Dette avslår vestmaktene med den begrunnelsen at det vil ta alt for lang tid under den prekære situasjonen.

15. april tilbyr vestmaktene Sovjet-Samveldet en støttepakt. Forslaget avvises.

5. mai: Litvinov avsettes. To dager senere forkynnes den tysk-italienske militæralliansen.

11. mai: «Det er tvilsomt om vestmaktene vil ha noen avtale», erklærer Isvestia.

14. mai: Molotov forlanger for

JEVNET MED JORDA

ble ødelagt, og massevis av menn et svært kråter fullt av rykende

uten pakt også gjensidige garantier mellom vestmaktene og Sovjet-Samveldet.

26. mai: Vestmaktene går med på dette.

31. mai: Molotov erklærer at Sovjet-Samveldet ikke vil rake kastanjen ut av ilden for andre.

2. juni: Molotov forlanger garanti for de baltiske statene.

7. juni: Strang sendes til Moskva.

15. juni: Vestmaktene går i prisippet med på garanti for de baltiske stater.

29. juni: Sjadanov, «Stalins kronprins», taler atter om kastanjen og beskylder vestmaktene for ikke å vil gjøre motstand og for ikke å ønske en pakt.

1. juli: Vestmaktene godtar samtlige russiske forslag med hensyn til de baltiske land, men krever til gjengjeld å få være med på å avgjøre om det foreligger en politisk (ikke mil

gjort opp mellom Norge og Sverige.»

De 600 tilhørere hilste forstander Jensens tale med klappsalver.

Han sa også andre ting: «Vender vi oss mot Skandinavia, vil 999 pro mille av den danske befolkningen sikkert være av den oppfatning at alt er såre godt mellom Norge og Sverige og vårt land. De skyer som mørkner himmelen mellom de nordiske brødrefolk, lever de fleste danske i lykkelig uvitenhet om. Med Sverige har vi ikke noe

utestående, det gamle er gjort opp.

Og dog er det i øyeblikket skygger mellom våre to folk. Det hersker i Sverige skuffelse over den lettsindighet og mangel på alvor som Danmark etter mange sven-skers mening tar den truende européiske situasjonen på. Ikke så få ledende menn både i Sverige og Norge har fornemmelsen av at Danmark i disse år tross alle nordiske talemåter «meldes ut» av Norden gjennom sin holdning til fellesnordiske problemer.»

Deretter fremsatte han de ovenfor siterte uttalelser om forholdet mellom Danmark og Norge, og gikk dessuten sterkt i bresjen for de færøyske kravene. Man måtte gi de færøyske skipene adgang til flere grønlandske havner og anerkjenne færøyingene som et selvstendig folk, som det ville være urimelig å kalle dansk. De burde også ha lov til å ha sin egen avis.

ST. REGNEGADE 2. KØBENHAVN K.
TELF. CENTRAL 11,995

Bladet:

Berlingske Tidende

skriver den 17 JULI 1939

Store Opgaver hjemme og ude venter i dette Slægtled paa Løsning

Under de danske Ungdomsforeningers Aarsmøde i København holdt Formanden, Forstander for Brøderup Højskole Jens Marinus Jensen, den nedenstaaende Tale om de Opgaver, som „en Lægmand paa det politiske Omraade“ synes bør løses i dette Slægtled.

*1) Ragnarok
2) Sverre Hvidvorn*
Af Højskoleforstander JENS MARINUS JENSEN

som nu tilmaales Ungdommen i langt rigeligere Mængde end før. For Ungdommens personlige Udvikling, for dens Holdning og Karakter, betyder det overordentlig, hvordan Fritiden bruges. Den giver mange Muligheder, men ogsaa mange Fristelser. Gennem Foreninger, Kursus og Skoler er der i By og paa Land Brug for et maalbevidst Ungdomsarbejde, der ikke blot tilsigter faglig Dygtiggørelse, men personlig og folkelig Udvikling og Opdragelse. Og der maa gøres en Indsats for at give dette Arbejde de bedst mulige Kaar.

Vi har Grund til at glæde os over den Anerkendelse, den danske Folkehøjskole har vundet i vide Kredse.

menspil med andre Folk. For vort Folks Vedkommende tænker vi især paa vort Forhold til Tyskland. Grænseflytningen i 1920 var en Gave og en Opgave. Vi har skabt det tyske Mindretal friere Kaar, end det danske Mindretal havde i Tyskertiden. Der er i Grænselandet blevet Plads for en fri kulturel Kappestrid. Til denne Kappestrid faar Tyskerne Hjælp sydfra. Det er da saa ligetil, at ogsaa det danske Grænsfolk maa støttes fra hele Landet. Gennem vore sønderjydske Foreninger og Det unge Grænseværn er der skabt Organer for dette Arbejde, og det er vor Pligt at sørge for, at de aldrig savner Midler til at gennemføre, hvad de anser for nødvendigt i Grænselandet. Det er en af de senere Aars store Oplevelser, at Det unge Grænseværn blev til, netop som der var Brug for det, og at det fik Tilslutning og Støtte fra de mest forskellige Kredse i Landet.

D. U. G. har allerede udrettet meget. Det har skabt en Række gode Vandre hjem som værdifulde Udgangspunkter for Studieture i Grænseegnene, har skabt Tidsskriftet „Folkung“, som er en Bedrift, og som rummer en Rigdom af Stof om vort Folks livsvigtige Spørgs-

Folk, men som ikke kommer det
Lag i Hænde.
Det ene er
ET OPRAAB TIL DET DANSKE FOLK,
udsendt af Færøernes Skipper- og Navi-
gationsforening, Thorshavn 1939.
Det hedder imod Slutningen af dette
Opraab paa godt 60 Sider:
„Ja, Færinger, der har været i Dan-
mark de sidste Aar, véd, at Danmark er
et lykkeligt Land. Men Regeringen har
i mange Aar vidst, at her paa Færøerne
er der ikke lykkelige Forhold, tvært-
imod. Her er der mange Steder Nød
og allevegne utilstrækkelig Fortjeneste,
fordi Erhvervslivet er kørt istaa, da vi
med vort gamle Fiskemateriel ikke kan
konkurrere med andre Nationer. Vi
faar Nej til at lægge vort Fiskeri om til
Ferskfisk, vi faar Nej til at købe
Trawlere til Saltfisk, og vi faar Nej til
at bruge vort gamle Materiel dér, hvor
det kunde give en nogenlunde Fortje-
neste.

Hvert Aar kommer vore Fiskere hjem
fra Grønland forbitrede over den Be-
handling — om ikke alle — saa dog
mange af dem har været ude for. Og
den hjemmenværende Befolkning ser paa
denne Behandling med samme Øjne. Vi
føler os sveget af vor Regering. Og vi
appellerer til det danske Folk om at
afviske den Skamplet, som dansk
Behandling af færøske Fiskerskibe i
Grønland er.“

denne Appel til det danske Folk
des mange Eksempler — med Navn
Dato — paa, hvorledes færøske Fi-
skerskibe er vist bort fra grønlandske
Kyst, som de er søgt ind til i Tilfælde
af Vand- og Kulmangel og i Tilfælde
af Sygdom. Mange Gange er der ikke
blevet den Hjælp, der kunde være ydet.
I tal vi have et godt Forhold til Færø-
erne, maa de færøske Skibe have Ad-
gang til flere grønlandske Havne, at det
ikke skal være nødvendigt at ligge i
Maaneders Stormvejr uden for Grøn-
lands Kyst uden at maatte hente saa
meget som Drikkevand i Land. Vi maa
endvidere anerkende det færøske Folk
som et selvstændigt Folk. Det er urime-
ligt at kalde Færingerne Danskere. De
er et Folk for sig, og hvorfor skal de
ikke have Ret til at have deres eget
Flag, om de har Lyst til det?

Det andet Skrift, jeg tænker paa, er
et Specialnummer om Grønland og
Færøerne, som det norske Tidsskrift
„Ragnarok“ har udgivet. Over 50 kendte
Nordmænd har her udtalt sig om Nor-
ges Krav over for Danmark.

Selv om Tidsskriftets redaktionelle
Tone ikke er tiltalende, og selv om
nogle af Bidragene er „langt ude“, saa
er det værd at læse og tænke over en
hel Del af det, der staar i Hæftet. Der
ses visse Sandheder, som vi ikke kan
komme uden om.

Statsraad Mellbye skriver:
„Grønland er fremdeles det aabne
Svar i Forholdet til Danmark, og et rig-
tigt Hjerteforhold kan der ikke blive,
for det er ordnet.“

Det er ikke en ensom Kverulant, der
siger saadan, men det er Formanden for

tilbyder os Hambro og Koht for Grøn-
land og Færøerne (et Tilbud, Danmark
endnu ikke har modtaget); men Ud-
talelser som disse staar ganske afgjort
ikke det norske Folk bagved. Spørger
vi de mere besindige Nordmænd, hvor-
dan de kan skrive i samme Blad, som
disse Fusentaster, svares der, at nu har
Norge talt saa ofte uden at blive hørt
i Danmark, saa det er ikke til at un-
dres over, at enkelte gaar over Gevind
og bruger Kraftudtryk for at blive hørt.

HVAD skal dansk Ungdom sige til
disse Røster fra Nord, som for-
søges overdøvet af nordiske Skaal-
taler? Vi skal sige: Vi ønsker fuld og
klar Besked om, hvad der kan være
Nordens Folk imellem, om Norges Øn-
sker og Krav.

i København holdt Formanden, Forstander for Brøderup Højskole Jens Marinus Jensen, den nedenstaaende Tale om de Opgaver, som „en Lægmand paa det politiske Omraade“ synes bør løses i dette Slægtled.

Af Højskoleforstander JENS MARINUS JENSEN

Vil, der staar i et folkeligt Ungdoms-arbejde, maa prøve, saa godt vi kan, at tale om Tidens Spørgsmaal. Personligt og sagligt maa vi lægge frem, hvad der efter vort Skøn er vort Folks Opgaver.

Jeg vil gerne her nævne nogle af de Opgaver, som en Lægmand paa det politiske Omraade synes bør løses i dette Slægtled.

Det sociale Problem, som trænger sig mest paa, er Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Alt andet bør sættes til Side for dets Løsning. Det overvældende Flertal af de Arbejdsløse ønsker Arbejde frem for Understøttelse. Det tvivler vel ingen om. Jeg kender en, som blev ledig, og som søgte 200 Pladser i Løbet af 14 Dage. Alt forgæves. Saa tog han paa Højskole.

Det er en Skam for os, at Hundreder af danske Arbejdere i disse Uger søger til Tyskland for at faa deres Beskæftigelsestrang tilfredsstillet. Eet Tusind er rejst, og et større Tal venter paa at komme af Sted.

Baade legemligt og sjæleligt forringes den Arbejdsløse, og det er et aarligt Tab for vor Folkesundhed, at saa mange Tusind maa gaa forgæves fra Arbejdsplads til Arbejdsplads. Det tæller paa Modet og Lysten til at leve, at ingen har Brug for Ens Kræfter.

Kan vi ikke finde den Samfundsordning, som af sig selv giver Arbejde nok, maa vi gaa videre med Nødhjælpsarbejde. Der er Arbejde nok. Der er nogle Gader i vor Hovedstad, som trænger til Fornyelse, hvor selve Boligerne fysisk og aandeligt stjæler Marven af Folks Knogler. Ogsaa ud over Landet er der Hjem nok, som Sundhedsmyndighederne ønsker fornyet. Det er en langt større folkelig Opgave at bygge Hjem end at bygge Broer og Veje. Hel-

De sociale Opgaver er vigtige; men deres Løsning fører nye Problemer med sig. Det er af Betydning for hele Folkets Fremtid, at den enkelte har Arbejde — et sundt Forhold til Arbejdet styrker Moral og Karakter i et Folk. Hvad der ad den Vej rejses, kan imidlertid hurtigt brydes ned i den Fritid,

der 50,000 nye Hjem til fri Foræring til unge paa Landet end Broer over Storebælt og Øresund, hvis vi ikke kan magte begge Opgaver. Naar Broen er bygget, er Arbejdet slut og Arbejdsbæren ledig paany. Hver ny Snes Hjem paa Landet giver Arbejde til Købmand og Haandværker, delvis varigt Arbejde. De Penge, vort Folk anvender paa nye Hjem, vil baade paa den ene og den anden Maade forrente sig bedre daer for.

En anden betydningsfuld Opgave er Genskabelsen af trygge Arbejds-Landbruget er og bliver vort Lands bærende Erhverv. Industrien faar sine Raavarer i Kraft af Landbrugets Eksport. Hvis vort Landbrug havde trygge til By ikke være saa stor, Arbejdskraften vilde ikke være saa ulige fordelt mellem Land og By, som de efterhaanden er blevet.

Bedre Kaar for Landbruget, saa vil færre af Bøndernes Sønner og Døtre rejse til Byen og tage Arbejdet fra de indfødte. Et af Midlerne til Arbejdsløshedens Afskaffelse er det at skabe lettere Adgang til Hjem og Jord paa Landet.

Landbrugets Folk beskyttes ikke gennem Organisationer som adskillige af de øvrige Erhverv. En Bager paa Sjælland fik en Bøde, fordi hans Brødhjælp ikke, at det blev oplyst, at en Kunderne. Den Tid skulde regnes med til Arbejdstiden. Det er altsaa forbudt Brødkuske at arbejde over de 8 Timer; men der er ikke kommet Forbud imod, at en Husmoder i et mindre Landbognet til en Dagløn, en københavnsk Murer vilde skamme sig ved at modtage som Timebetaling.

Det er ikke Ungdomsforeningernes i disse Spørgsmaal at være Lovgiver og Vejviser; men det kan blive vort opgave at sige, at Spørgsmaalene er, og vi forventer dem løst.

De sociale Opgaver er vigtige; men deres Løsning fører nye Problemer med sig. Det er af Betydning for hele Folkets Fremtid, at den enkelte har Arbejde — et sundt Forhold til Arbejdet styrker Moral og Karakter i et Folk. Hvad der ad den Vej rejses, kan imidlertid hurtigt brydes ned i den Fritid,

Til de sociale og folkelige Opgaver indadtil, som vi staar overfor, kommer udadvendte Opgaver. Intet Folk lever helt for sig selv. Der er et Sam-

samfund nu tilmaales Ungdommen i langt rigeligere Mængde end før. For Ungdommens personlige Udvikling, for dens Holdning og Karakter, betyder det overordentlig, hvordan Fritiden bruges. Den giver mange Muligheder, men ogsaa mange Fristelser. Gennem Foreninger, Kursus og Skoler er der i By og paa Land Brug for et maaltidsvidst Ungdomsarbejde, der ikke blot tilsigter faglig Dygtiggørelse, men personlig og folkelig Udvikling og Opdragelse. Og der maa gøres en Indsats for at give dette Arbejde de bedst mulige Kaar.

Vi har Grund til at glæde os over den Anerkendelse, den danske Folkehøjskole har vundet i vide Kredse. Der er dog Grund til at minde om, at den officielle Anerkendelse, der bliver end de Hjælpebidler, der stilles til Raadighed. I den sidste halve Snes Aar er 8-9 Højskoler gaaet ind. Jeg kan nævne, at det Beløb, man fra offentligt Side i Danmark pr. Højskole-lig er ca. 150 Kr., i Sverige ca. 500 Kr. i Statstilskud, vil en Skole af samme Størrelse i Norge faa 20-30,000, i Sverige 40-50,000 fra offentlige Midler. Disse Tal viser tydeligt nok, at Folkehøjskolen i sit Hjemland ikke faar den økonomiske Støtte, den er blevet til Del i andre Lande, der har set dens Betydning for Folkeopdragelsen.

Blev det gennem større Hjælp til Eleverne lettere at søge Skolerne, vilde vel ogsaa flere benytte sig af det, og ogsaa derigennem Vintrenes store Arbejdsløshed formindskes.

Den Tale, de danske Ungdomsforeninger og Folkehøjskolen ønsker at føre om folkeligt Fællesskab, om danske og kristne Livsværdier, er der Brug for netop nu. Skal vort Folk i en splittet og urolig Tid med mange Ideer og Ideologier, der bejler til Forbuds Toner og Billeder, der spiller paa Nerver og Sanser — finde sig selv og bevare sig selv, maa alle gode Kræfter sættes ind, og netop i disse Aar er der stærkere end nogen Sinde Brug for vor Forkyndelse af Samling om det centrale. Oplysning alene redder ikke et Folk i en vanskelig og stormfuld Tid. Uden Næring for Aand og Hjerte bliver Folket fattigt og raadløst.

Vi har Fagforeninger til Kamp for Arbejdernes økonomiske Frigørelse, vi har en tilsvarende Bevægelse for Arbejdernes aandelige Frigørelse. Vi har faaet et L. S. til Værn for Bondens økonomiske Interesser, der er i lige saa høj Grad Brug for en Landsbevægelse til Værn for gammel Bondekultur og gamle Bondeidealer, at vor Landbostand igen kan finde sig selv i sund Selvhævdelse — uden misundelig Skepsen til og Efterabelse af Bycivilisationen.

Til de sociale og folkelige Opgaver indadtil, som vi staar overfor, kommer udadvendte Opgaver. Intet Folk lever helt for sig selv. Der er et Sam-

for dette Arbejde, og det er vor Pligt at sørge for, at de aldrig savner Midler til at gennemføre, hvad de anser for af de senere Aars store Oplevelser, at Det unge Grænseværn blev til, netop som der var Brug for det, og at det fik Tilslutning og Støtte fra de mest forskellige Kredse i Landet.

D. U. G. har allerede udrettet meget. Det har skabt en Række gode Vandrere hjem som værdifulde Udgangspunkter for Studieture i Grænseegnene, har skabt Tidsskriftet „Folkung“, som er en Bedrift, og som rummer en Rigdom af Stof om vort Folks livsvigtige Spørgsmaal, og D. U. G. har i sin korte Levetid kaldt dansk Ungdom til Samling om praktiske Opgaver og har derigennem givet dansk Ungdomsarbejde et længe tiltrængt Tilskud af Aktivitet.

Det var en Skuffelse, at ikke det nye Universitet i Aarhus straks fik et Prokieler-Professorat i Historie, hvorfra og imødegaas. Vi haaber, at der nu oprettes et sønderjydske Institut, hvorfra absolut blive Virkelighed.

Overfor det tyske Rige har vi i øvrigt det at gøre: Gang paa Gang at kræve samme Frihed og Ret for det danske Mindretal Syd for Grænsen, som det tyske Mindretal har Nord for Grænsen.

VENDER vi os mod Skandinavien, vil 99 pCt. af den danske Befolkning sikkert være af den Opfattelse, at alt er saare godt mellem Sverige og Norge og vort Land. De Skyer, der mørkner mellem de nordiske Brødrfolk, lever de fleste Danske i lykkelig Uvidenhed om.

Med Sverige har vi intet udestaaende, det gamle er gjort op. Dog er der i Øjeblikket Skygger mellem vore to Folk. Der er svensk Skuffelse over den Let-sindighed og Mangel paa Alvor, hvormed Danmark efter mange Svenskes Mening tager den truende europæiske Situation. Ikke saa faa ledende Mænd baade i Sverige og Norge har Fornem-melsen af, at Danmark i disse Aar — des ud af Norden gennem sin Holdning til fælles nordiske Problemer.

Vi, der jævnlig kommer til Norge, kan ikke undgaa at mærke, at der er mere og mere samlet sig til et Krav om et Opgør mellem vore to Folk.

Mange i Norge kan ikke glemme, at de gamle norske Lande, Færøerne og Grønland, ved Kielerfreden i 1814 blev ved Danmark, og selv om ikke nær alle kræver dem tilbage, følges dansk Styre paa disse Øer med en vaagen og saarske Folk ved langt mere om dansk Styre paa Grønland og Færøerne, end det danske Folk gør. Her er en Opgave for Ungdomsforeningerne. Der tales for meget om det nordiske — i Forhold til hvad der vides.

Naar Talen er om Færøerne, Grønland og Norge, vil jeg gerne her gøre opmærksom paa to Skrifter fra i Aar, som er rettet til det brede Lag af det

Nordmænd har her udtalt sig om Norges Krav over for Danmark.

Selv om Tidsskriftets redaktionelle Tone ikke er tiltalende, og selv om nogle af Bidragene er „langt ude“, saa er det værd at læse og tænke over en hel Del af det, der staar i Hæftet. Der ses visse Sandheder, som vi ikke kan komme uden om.

Statsraad Mellbye skriver:

„Grønland er fremdeles det aabne Saa i Forholdet til Danmark, og et rigtigt Hjerte forhold kan der ikke blive, før det er ordnet.“

Det er ikke en ensom Kverulant, der siger saadan, men det er Formanden for Norges Bondelag. Mellbye er en ældre Mand. Lad os ogsaa høre, hvad Lederen af Fædrelandslaugets Ungdomsfylking, Terje Baalsrud, skriver:

„Uden et fuldstændigt og hæderligt dansk-norsk Opgør vil der aldrig kunne blive det Forhold mellem Danmark og Norge, som der burde være, og som Verdenssituationen tilsiger. Og uden en Ordning og uden en tydelig udtrykt Vilje fra Danskernes Side til for en Gangs Skyld at staa solidarisk med Nordmændene under et eventuelt Andreb paa Norge vil ingen norsk Ungdom og ingen norsk Soldat nogen Sinde fæde sig i, at der bliver leflet med norsk Solidaritet angaaende Danmarks Sydgrænse.“

Ogsaa dette er forstaaeligt og rigtig Al Tale om, at Norden staar bag Danmarks Sydgrænse, maa forstumme, indtil Danmark er parat til at staa bag Fjælands Østgrænse og villig til at forsvare Norge og Sverige mod Indfald fra Nord. Vi maa se realistisk paa disse Forhold for ikke at blive skuffet.

Forhvi. Udenrigsminister Braadland fremhæver, at Dommen i Haag bragte en Afgørelse, men ingen Soning for gammel Uret.

„Ingen Domsafgørelse kan skabe den Atmosfære, som burde være i Forholdet mellem Nordens Folk. Det er heller ikke aftungne Indrømmelser, men alene storliniet Handling fra Danmarks Side, som kan rense Luften. Det er denne Handling, Norge venter paa. Den frivillige Oversendelse af Arkivsager for en Tid siden, det var et lille Skridt i den rigtige Retning.“

Den gamle Digterpræst Anders Hovden har Tiltro til den danske Ungdom og den danske Bondestand. Faar den først Besked om dansk Fremfærd mod Norge, vil den prøve at gøre godt igen saa meget som muligt.

De her nævnte Indlæg er holdt i en rolig og sober Tone og er fremsat af Folk, som ikke staar ene, men har mange bag sig.

Der er andre, hvis Tonefald er mere truende. Generalkonsul Hildisch i Oslo skriver:

„Det vil ikke forundre, at der ved næste Verdensopgør bliver Spørgsmaal om, hvad der vil ske med Danmark.“

En bergensk Redaktør mener, at nogle Skibe med smaa Kanoner kunde hente alle Danske hjem fra Grønland og Færøerne og føre disse Lande under norsk Styre igen. En ilter Dame

dan de kan skrive i samme Blad, som disse Fustaster, svares der, at nu har Norge talt saa ofte uden at blive hørd i Danmark, saa det er ikke til at undres over, at enkelte gaar over Gevind og bruger Kraftudtryk for at blive hørt.

HVAD skal dansk Ungdom sige til disse Røster fra Nord, som for-søges overdøvet af nordiske Skaaletaler? Vi skal sige: Vi ønsker fuld og klar Besked om, hvad der kan være Nordens Folk imellem, om Norges Ønsker og Krav angaaende Færøerne, Grønland og Arkivsagerne. Vi ønsker fra Norge at høre een Røst i Stedet for hundrede forskellige Stemmer. Vi ønsker frem i klart Dagslys, hvad man fra ansvarlig dansk Side har at svare Norge, og synes vi ikke, det er tilstrækkeligt, vil vi tage et Arbejde op for at løse disse Spørgsmaal paa en for begge Folk tilfredsstillende Maade. Vi er ikke tjent med, at der ikke er klar Himmel mellem Danmark og Norge. Vi, som ønsker Fred og Fordragelighed og roligt Samarbejde mellem de store Nationer ude i Europa, maa sørge for, at det ikke savnes, hvor vi har Ansvar og Medbestemmelsesret. Vi fremhæver saa ofte det fredlagte Norden som Eksempel for den øvrige Verden. Lad der staa Realiteter bag! Lad den Dag ikke være fjern, da der er gjort op mellem de to gamle Unionsfæller, som der er gjort op mellem Norge og Sverige.

Store Opgaver hjemme og ude venter i dette Slægtled paa Løsning. Dansk Ungdom maa dygtiggøre sig til at overvinde de ventende Vanskeligheder. Maatte vi i de danske Ungdomsforeninger kunne bidrage til, at disse Opgaver maa kalde paa de Unge Kræfter, og til, at de til sin Tid kan løses i den rette Aand. En vaagen dansk kristen Ungdom vil bedst være i Stand til, naar Manddomsaarene begynder, at løse de sociale og nationale Opgaver, som nu ligger for. Naar de er løst, skal der nok være andre, som trænger sig paa. Hver Slægt faar sit at arbejde med. Forsømmér vi vort, faar næste Slægt vanskelige Kaar.

I den Mandsalder, som nu ligger for, er det os betroet at bære vort Folks Byrder, at hævde dets Ære og Ret, at forvalte Arven fra svundne Slægter og give den ubeskaaret videre til de kommende.

Natunen m. 84

12 april 1939.

Dansk-norsk ordning drøftes.

Den store danske almenhet synes å sveve i den villfarelsen at der ikke lenger består noen strid mellom Danmark og Norge i Grønlandsspørsmålet. Folk flest synes å mene at stridsøksen og alle tvistesporsmål blev gravlagt for all fremtid i og med dommen i Haag.

Intet er mer feilaktig. Motsetningene mellom de to frendenasjonene består idag som før 1933. Og det vil ikke være mulig å eliminere dem uten et vennskapelig opgjør om stridens gjenstand. Når den danske almenheten ikke vet og forstår dette, skyldes det i første rekke de danske avisene som durer frem på samme vis som før: Grønland er dansk. Nordmennene har ingen rett der og har aldri hatt det. Aldri vil det bli anderledes. Og Norge har offisielt bøiet sig for dommen i Haag. Spørsmålet om suvereniteten over Grønland eksisterer ikke lenger.

Men spørsmålet eksisterer også i Danmark. I engere danske kretser er man så fullt på det rene med dette at der endog foreligger danske forslag til en snarlig revisjon av Kielertraktaten.

De norske følelser til Kielertraktaten og Haagdommen fikk i 1933 sitt spontane uttrykk, da utenrikskomitéen betegnet traktaten som en skampel over unionen med Danmark. Denne opfatning har Norge ikke endret.

Er det da så at Danmark og Norge skal være venner, i den forstand som vi nordom Skagerak fortolket dette ordet, da er det en selvfølgelig nødvendighet at den-

ne skampelen hugges ned. Det krever vår hele evne til tillit og tro, — vår evne til samkjensle og samarbeide.

Et håndtrykk over Skagerak vil alltid bli formelt og kaldt, så lenge skampelen står der. Det sier det mest elementære grunnlag for den nordiske ånd som man så ofte skriver om.

En rekke fremtredende menn i Danmark forstår dette, og de innser nødvendigheten av en dansk-norsk ordning. Bl. a. har den kjente kjøbenhavner, dr. C. F. Heerfordt, medlem av representantskapet i den danske avdeling av Foreningen Norden, nylig fremsatt forslag om en endelig løsning av Grønlandsspørsmålet. Han har tre alternativer:

1) Grønland deles. Danmark beholder Vestgrønland og Norge får Østgrønland.

2) Grønland blir en felles koloni som styres av et dansk-norsk råd.

3) Grønland blir en nordisk koloni som styres av et nordisk råd (dansker, nordmenn, svensker, finnlendinger og en islending).

Dette opsiktvekkende forslag er rettet til danske politikere og er sendt til fremtredende menn i Skandinavia. Det er en modig og fornuftig mann som er kommet med det.

Men den danske presse er taus om dette forslag som om andre lignende til forsoning. Derfor vet den danske almenhet ennå ingenting om Norges krav og dansk vilje til imøtekommelse.

Det må være på tide at det danske folk får vite hvordan forholdet mellom Danmark og Norge virkelig er idag. Vi må ikke tillate den danske presse å tie den norsk-danske Grønlandstvisten ihjel. Det kan forhindres ved at den norske presse mer enn hittil behandler dette spørsmål, og så burde vi få en norsk foredragsholder ned til Danmark for å redegjøre for det norske standpunkt. Han burde holde en serie foredrag i de større danske byer. Ved gode norske og danske menns medvirken måtte det være mulig å realisere et slikt tiltak, som sikkert vil bli av stor betydning for Grønlandssakens videre behandling og forløp.

M. n.

7c

'Fritt Folk' nr. 13.
1 april 1939.

Grønland.

Vi henleder våre leseres oppmerksomhet på Dr. Smedals artikkel i dette nummer om Grønlandsspørsmålet.

Grønlandsspørsmålet bør

Nordens Versailles-traktat.

Nedenstående er fotografisk gjengivelse av 4. artikkel i Kiel-traktaten mellom Danmark og Sverige, omhandlende avståelsen av Norge til den svenske konge med undtagelse av de norske biland, som den danske konge rettsstridig beholdt. Som det sees står det endog i selve teksten at Grønland, Færøene og Island tilhører Norge.

Gjengivelsen er efter det offisielle blad «Tiden», nr. 74 den 10 mars 1814. Først da blev traktaten offentliggjort i Norge, to måneder efter at den var sluttet i Kiel (14 januar 1814). Dette skyldtes ikke dårlige kommunikasjoner, men dårlig samvittighet.

Denne traktat mellom Danmark og Sverige angående delingen av Norges Rike begynner ellers betegnende nok med ordene: «I den hellige Trefoldighe ts Navn».

4de Art. Hans Majestæt Kongen af Danmark frasier Sig, saavel for Sig Selv, som for Sine Efterfølgere til Thronen og til Kongeriget Danmark, uigjenkaldeligen og for bestandig til Fordeel for Hans Majestæt Kongen af Sverrig, og for Hans Efterfølgere til Thronen og Kongeriget Sverrig, alle Sine Rettigheder og Adkomster til Kongeriget Norge, nemlig til de her opregnede Bispedømmer og Stifter: Christiansand, Bergen, Agderhus og Trondhiem med Nordlandene og Finnmarken, lige indtil Grandsen af det Russiske Rige.

Disse Bispedømmer, Stifter og Provindser, der udgjøre hele Kongeriget Norge, tilligemed alle Indvaanere, Byer, Havne, Fæstninger, Landsbyer og Der paa alle Kyster af dette Kongerige, saavel som de tilhørende Besiddelser — Grønland, Færøerne og Island ikke deri indbegrebne — ligesom alle Forrettigheder, Rettigheder og Fordele, skulde for Fremtiden tilhøre Hans Maj. Kongen af Sverrig med fuld Eiendomsret og Souverainet, og danne et Kongerige forenet med det Svenske.

Til den Ende lover og forpligter Hans Majestæt Kongen af Danmark Sig paa den høitideligste og meest verbindende Maade, saavel for Sig, som for Sine Efterfølgere og for hele Kongeriget Danmark, til aldrig at gjøre nogen directe eller indirecte Fordring paa Kongeriget Norge, eller paa nogen af dets Bispedømmer, Stifter, Byer og Landstrækninger, hvis Indbyggere alle ere, ved og i Kraft af nærværende Afstaelse, løste fra den Hyldings- og Trofskabs-Ed, som de have svoret Kongen og Danmarks Krone.

nu ordnes.

Dansk forslag til løsning.

Av dr. Gustav Smedal.

hy overskyn. Det som vi mellom har med.

I

«løses endelig» på en av følgende måter:

1. Grønland deles mellem Danmark og Norge, slik at Danmark får Vestgrønland og Norge Østgrønland.

2. Grønland «bevares samlet» som en dansk-norsk koloni og styres av et råd «sammensatt av eksempelvis 30 representanter for Norge og 30 for Danmark».

3. Grønland gjøres til en nordisk koloni og administreres av et nordisk råd, som skal bestå foruten av de nevnte 30 nordmenn og 30 dansker, også av 10 svensker, 5 finnlendinger og 1 islending.

Alternativ 3 tror jeg man gjør rett i å se helt bort fra. Det blander inn i grønlandsspørsmålet makter som ikke har noe med det å bestille. Finnland og Sverige har like så lite rett til Grønland som Danmark og Norge har til Åland.

Av de to andre alternativer vil jeg heller ikke anbefale nr. 2. Det går ut på opprettelsen av en felles suverenitet, et dansk-norsk fellesstyre over hele Grøn-

(Forts. 4 side)

ørsmålet —

den ene dagen til den annen. Dette styre har fra norsk side med full grunn vært sterkt kritisert. Under felles styre vil man dessuten på mange måter kunne komme op i forviklinger som man selv ikke har lyst på.

Jeg er heller ikke i stand til å se at felles suverenitet over Grønland vil bety en endelig løsning. Forslaget går ut på at grønlandsspørsmålet

Hvorfor ikke fortelle sannheten om de rødes grusomheter i Spania?

Vi sender spørsmålet videre til den norske borgerlige og marxistiske presse som nesten uten undtagelse i tre år har fortiet for det norske folk omfanget av de rødes forferdelige utskeielser i «demokratiets» navn.

vilde kunne godta som en efter omstendighetene rimelig avgjørelse.

7c

'Fritt Folk' nr. 13.
1 april 1939.

Grønland.

Vi henleder våre leseres oppmerksomhet på Dr. Smedals artikkel i dette nummer om Grønlandsspørsmålet.

Vi skal senere komme tilbake til dette viktige spørsmål.

er fremtidens land, ba-
ytte dets muligheter ti.
det norske folk.

*
blev meget livfullt
østet stort bifall. I den
skusjon deltok en rek-
Samfundspartiet, som
at det var mentalite-
te forandres, så vilde
ne sig av sig selv.
og naturlovene vil da
liljene på marken. —
gesystemet angår, har
i 5. Mosebok.

stær Fuglesang frem-
ndring av mentaliteten
k — der måtte også
rmer til. Han rede-
r endel av de viktigste

dagsavis om: «Store idretts-
nasjoner som forsvinner. Tsjek-
ko-slovakias og Østerrikes uhyg-
gelige skjebne» var særlig ond-
artet.

«Aftenposten»s P. Chr. A. kon-
staterer i spalten «Aktuelt» 23
mars, hvor storartet det er, at
den internasjonale idrettsledel-
se ligger i hendene på de små
demokratiske stater. «Hos de
tre stormakter, hvis soldater de
tre siste år er marsjert inn i and-
re land, sitter tilsammen bare
to små federasjoner, basketball
og kanosport. I Sovjet ingen».

*
Jo, demokratiet er en storartet
ting. Det er til og med så rum-
melig at det anerkjenner to

måter: idrettsforbund i den norske

1. Grønlandsmønsterstat, hvorved det ene
Danmark og bygger på en uforsonlig inter-
mark får Vinasjonal klassekamp, og målhe-
Østgrønlandvisst går inn for å sprengte og

2. Grønlanddelegge det annet.
som en dan Men demokratiet er enda
styres av etmere generøst. Det bevilger
eksempelvis statsbidrag til en idrettsorgani-
for Norge og sasjon som er tilsluttet og står i

3. Grønlandpolitisk avhengighetsforhold til
disk kolonten fremmed, og vi tør vel trygt
et nordisk si fiendtlig makt. Og det er hel-
foruten av der ikke nok at det får statsbi-
menn og 30drag en gang. Men efter at AIF
svensker, 5 har brutt alle forutsetninger for
islending. «idrettsforliket», får det bidrag

Alternativpánytt, og enda større.

går rett i å se Tenk hvor storartet vi har det
sammenlignet med f. eks. Tysk-
land. Der vilde ikke en klasse-
idrett som AIF i det hele få lov
å eksistere.

OPLAND.

mars holdtes åpent mø-
dal med det nystiftede
ag som arranger. Kf.
en talte om «Fagstyre
amp» og kf. Klevenberg
blemet i Norge». 30
stemningen i Snertingdal
ere meget god.
1, 12, og 13, mars hold-

*
Den voldsomme propaganda
for «demokratiet» er som be-
kjent en parole som utgikk fra
Moskva i 1935 og er et meget
viktig ledd i folkefront-taktik-
ken, og dermed i talelegningen
av de kommunistiske framstøt

Hensikten er — foruten å
bortlede oppmerksomheten fra
kommunismen — bl. a. å samle
alle som er imot «fascismen» i
en sekk.

Vi ser hvor fullkommen denne
taktikk er slått igjennem i
Norge, hvor kampen for «demo-
kratiet» forkynnes fra de rødes
te Moskvakommunister, over
AIF-arbeiderpartiet og Venstre
til det lyseblåeste Høire, fra
biskopper og prester til Oxford
og Jehovas Vidner og alle religi-

Grønlandsspørsmålet —

(Forts. fra 1. side)

land. Denne ordning blir i fol-
keretten kalt kondominat eller
kondominium. Den erfaring man
har fra historien om slike fel-
lesstyrer, er ikke gunstig. Et
eksempel er det herredømme
over Slesvig-Holstein som Preus-
sen og Østerrike utøvde i felles-
skap efter freden i Wien 1864.
Den uenighet som opstod mellom
de to tyske stater, førte til kri-
gen i 1866.

Tenker man særlig på Grøn-
land, er det grunn til å tro at et
kondominat vil bringe store van-
skeligheter. Bare den økono-
miske side av ordningen vil bli
en kilde til strid. Dette vil gjelde
selv om man gjør administrasjo-
nen langt enklere enn dr. Heer-
fordt har foreslått. Man bør og-
så ta i betraktning at under fel-
les suverenitet vil vi bli gjort
medansvarlig for det monopol-
styre som hersker på Grønland,
og som ikke kan avskaffes fra

den ene dagen til den annen.
Dette styre har fra norsk side
med full grunn vært sterkt kri-
tisert. Under felles styre vil man
dessuten på mange måter kunne
komme op i forviklinger som
man selv ikke har lyst på.

Jeg er heller ikke i stand til å
se at felles suverenitet over
Grønland vil bety en endelig løs-
ning av grønlandsspørsmålet, og
det er jo det dr. Heerfordt tilsik-
ter.

II

Efter min mening er det bare
alternativ I som egner sig som
forhandlingsgrunnlag. Det til-
fredsstiller ikke Norge i den
form det har, for Norge må og-
så ha en tilfredsstillende ord-
ning på Vestgrønland. Jeg skul-
de dog tro at man under for-
handlinger måtte kunne nå fram
til en løsning som begge parter
vilde kunne godta som en efter
omstendighetene rimelig avgjø-
relse.

Frøya Krossen Nr. 21
29 Mars 1939.

Danskt-norskt uppgerð?

Eitt danskt uppskot.

Eftir dr. *Gustav Smedal*.
(Endað).

2. Grønland »bevares samlet» som en dansk-norsk koloni og styres av et raad »sammensat af eksempelvis 30 Repræsentanter for Norge og 30 for Danmark».

3. Grønland gjøres til en nordisk koloni og administreres av et nordisk raad, som skal bestaa foruten av de nevnte 30 nordmenn og 30 dansker, ogsaa av 10 svensker, 5 finnlendinger og 1 islending.

Alternativ 2 og 3 lider efter min mening av den feil at de av en vanskelig sak lager en enda mer innviklet sak. Disse forslag vil heller ikke føre til at grønlandsspørsmålet løses endeligt, og det er jo det, dr. Heerfordt tilsikter.

Alternativ 2 skaper et dansk-norsk fellesstyre over Grønland, en ordning som i folkeretten blir kalt for kondominat eller kondomi-

nium. Erfaringen viser at et slikt fellesstyre lett bringer strid. Et eksempel er Preussens og Østerrikes kondominat over Slesvig-Holstein efter freden i Wien 1864. Den uenighet som opstod mellem de to tyske makter, ledet til krigen i 1866.

Alternativ 3 er et villskudd. Det er imidlertid interessant, da det viser hvad man kan foreslaa under den høikonjunktur skandinavismen for tiden oplever, og hvor den kritiske sans er adskillig ned-satt. Finland og Sverige har like liten rett til Grønland som Danmark og Norge har til Åland.

Det er bare alternativ 1 som egner sig som forhandlingsgrunnlag. I den form dette forslag har, tilfredsstiller det ikke Norge, for det norske krav gjelder i prinsippet tilbakeleveringen av hele Grønland. Allikevel tror jeg at man paa grunnlag av dette forslag maa kunne naa frem til en løsning av grønlandsspørsmålet og dermed til en bifølgelse av den dansk-norske strid.

Fra norsk side er det all grunn til aa anerkjenne det moralske mot dr. Heerfordt har vist.

Dr. Heerfordt fremholder »at der i hele Danmark ikke findes eet eneste Menneske, som ikke vil føle sig lykkelig ved at vide Ret og Billighed i fuldeste Maal opfyldt overfor Nordmændene i Grønlandsspørsmålet». Vi faar haape at dr. Heerfordt har rett. Selv om det imidlertid skulde være dansker som føler anderledes, hindrer det ikke at de av andre grunner kan komme til samme resultat som Heerfordt.

Hver eneste dag aaret rundt

støtter man sig i Danmark til Norden og påberoper sig nordisk enighet i en stor nasjonal sak for landet. Dette argument blir det i lengden vanskelig aa bruke (paa grunn av striden med Norge), saa det er i Danmarks egen interesse aa faa striden bilagt.

Motivene faar imidlertid være hvad de vil. Alle bør hilse med glede om de dansk-norske motsetningen kan bringes ut av verden ved et fæderlig og ordentlig opgjør.

„Inedendautcher Beobachter“

N. B.

Zustellung Grönlands?

Eigener Bericht des „N. B.“

1939

Geistfirt, 24. März.

Ein interessanter Bericht der „Tidens Tegn“ in Oslo bringt drei Vorschläge bezüglich der Lösung der Grönlandsfrage. Der erste Vorschlag ist der einfachste. Er sieht eine Teilung Grönlands in zwei Teile vor, so daß Dänemark Westgrönland erhält, während Norwegen Ostgrönland zugeteilt würde. Die zweite Alternative plädiert für die ungeteilte Beibehaltung Grönlands als dänisch-norwegische Kolonie, die von einem Rat verwaltet werden soll, der sich aus je 30 Vertretern der beiden Länder bildet. Der dritte und komplizierteste Vorschlag möchte aus Grönland eine nordische Kolonie machen, die von einem nordischen Rat verwaltet wird, der aus 30 Norwegern, 30 Dänen, 10 Schweden, 5 Finnen und 1 Isländer besteht. Der erste Vorschlag könnte immerhin zu kommenden Verhandlungen als Grundlage dienen.

16 Mars 1939.

Smalere Skagerak?

Det er tegn som tyder på at den opfatning gjør sig mere og mere gjeldende i Danmark, at Haag-dommen ikke kan bli stående som det siste ord i Grønlands-striden. Fra tid til annen hever det sig roster for revisjon av avgjørelsen, slik at det ømme punkt i forholdet mellom Danmark og Norge kan bli bragt endelig ut av verden. For et halvt års tid siden fremkom en dansk høiesteretts-sakfører, Leif Gamborg, med uttalelser i denne retning. Og nu er en landsmann av ham, dr. C. F. Heerfordt, kommet med positive forslag, som han har ment som et forhandlingsgrunnlag.

Det er visse ting en skal legge merke til ved den utvikling saken har tatt. For det første at de dansker som er stemt for et mindelig oppgjør begrunner sitt standpunkt med at Nordens enhet krever en løsning. Dernest at Danmarks presse ikke bidrar nevneverdig til å skape en opinion i denne retning. Den forholder sig gjennemgående svært taus til problemet. Og for det tredje er det karakteristisk at statsminister Stauning er uhyre amper hver gang han blir tvunget til å uttale sig om Grønland. Slik ytrer hans dårlige samvittighet sig.

Vi tror grunnlaget for en ordning tross alt legges best på den måten. Hverken pressen eller de ledende politikere legger det til rette, det er det danske folk selv som skaper det. Rettferdssansen krever at saken ikke begraves, og når forhandlinger en gang blir tatt op, vil en løsning som er tilfredsstillende for alle parter ha den danske opinionen med sig. Denne opinionen har utviklet sig i stillhet, og er ikke oparbeidet kunstig. Det gir den styrke, og det gir oss tro på den.

Noe lignende er forholdet hos oss selv. Utenrikskomiteen gav uttrykk for hele folkets følelser da den i sin tid enstemmig betegnet Kieptraktaten — grunnlaget for Haag-avgjørelsen — som en urett «som det blev fremtids sak å bote». I de senere år har det vært stille om spørsmålet. Statsminister Nygaardsvold, som selv var med på utenrikskomiteens uttalelse, har vært kollegialt irritert hver gang spørsmålet er blitt berørt. Men opinionen lever, og er ikke mindre sterk enn før, til tross for at foreningen «Norsk-Dansk Ordning» regelmessig er blitt utskjelt i regjeringspartiets hovedorgan. Det norske folk er, akkurat som nå stadig større deler av det danske, «Grønlands-aktiv-

ister» i den forstand at det ikke glemmer en urett som kan bøtes.

Det nevnte forslag av dr. Heerfordt har flere alternativer for en løsning. Ett av dem kan tjene som et skikket grunnlag for forhandlinger. Det lyder så:

Grønland deles mellom Danmark og Norge, slik at Danmark får Vest-Grønland og Norge Øst-Grønland.

Det er ingen grunn til på det nåværende tidspunkt å drøfte i hvilken grad nettop denne løsning vil være tilfredsstillende, hovedsaken er at forhandlinger kommer i gang.

Før det skjer er Skagerak, som stortingsmann Hundseid i sin tid sa, bredere enn den behøver å være, og bredere enn vi på hver vår side ønsker den skal være.

Utklipp av: *Stavangeren.*

16/
13-39

Kjent danske vil ha vennskabelig oppgjør med Norge.

En opplysning og kommentar av dr. Gustav Smedal

Dr. Gustav Smedal* opplyser i en artikkel at en kjent danske, dr. Heerfordt, har tatt til orde for et minnelig oppgjør med Norge. Han henstiller til danske politikere «at man fra dansk Side snarest muligt overfor Nordmændene fremsætter forslag, om hvilke det kan antages, at deres Gennemførelse vil udgøre en for Nordmændene tilfredsstillende ordning av Grønlands-spørgsmaalet».

Samtidig fremsetter dr. Heerfordt sitt eget forslag, som han ber betraktet som utgangspunkt for drøftelser av saken. Han ser gjerne at man fra norsk Side sier sin mening.

Dr. Heerfodts forslag går ut på at Grønlands-spørgsmaalet «løses endeligt» på en av følgende måter:

1. Grønland deles mellem Danmark og Norge, slik at Danmark får Vestgrønland og Norge Øst-Grønland.

2. Grønland «bevares samlet» som en dansk-norsk koloni og styres av et råd «sammensat af eksempelvis 30 Ræpresentanter for Norge og 30 for Danmark».

3. Grønland gjøres til en nordisk koloni og administreres av et nordisk råd, som skal bestå foruten av de nevnte 30 nordmenn og 30 dansker, også av 10 svensker, 5 finnlendinger og 1 islending.

Dr. Smedal kommenterer:

Alternativ 2 og 3 ligger efter min mening av den feil at de av en vanskelig sak lager en enda mer innviklet sak. Disse forslag vil heller ikke føre til at Grønland-spørgsmaalet løses endeligt, og det er jo det dr. Heerfordt tilslukter.

Alternativ 2 skaper et dansk-norsk fellesstyre over Grønland, en ordning som i folkeretten blir kalt for kondominat eller kondominium. Erfaringen viser at et slikt fellesstyre lett bringer strid. Et eksempel er Prøissens og Østerrikes kondominat over Slesvig-Holstein efter freden i Wien 1864. Den uenighet som opstod mellem de to tyske makter, ledet til krigen i 1866.

Alternativ 3 er et villskudd. Det er imidlertid interessant, da det viser hvad man kan foreslå under den heikconjunktur skandinavismen for tiden oplever, og hvor den kritiske sans er adskillig nedsatt. Finland og Sverige har like liten rett til Grønland som Danmark og Norge har til Åland.

Det er bare alternativ 1 som egner sig som forhandlingsgrunnlag. I den form dette forslag har, tilfredsstiller det ikke Norge, for det norske krav gjelder i prinsippet tilbakelevering av hele Grønland. Allikevel tror jeg at man på grunnlag av dette forslag må kunne nå frem til en løsning av Grønlandsspørgsmaalet og dermed til en biliggelse av den dansk-norske strid.

Fra norsk side er det all grunn til å anerkjenne det moralske mot dr. Heerfordt har vist.

Dr. Heerfordt fremholder «at der i hele Danmark ikke findes eet eneste Menneske, som ikke vil føle sig lykkeligt ved at vide Ret og Billighed i fuldeste Maal opfyldt overfor Nordmændene i Grønlandsspørgsmaalet». Vi får håpe at dr. Heerfordt har rett. Selv om det imidlertid skulde være dansker som føler anderledes, hindrer det ikke at de av andre grunner kan komme til samme resultat som Heerfordt.

Hver eneste dag året rundt støtter man sig i Danmark til Norden og påberoper sig nordisk enighet i en stor nasjonal sak for landet. Dette argument blir det i lengden vanskelig å bruke (på grunn av striden med Norge), så det er i Danmarks egen interesse å få striden bilagt.

Motivene får imidlertid være hvad de vil. Alle bør hilse med glede om de dansk-norske motsetningene kan bringes ut av verden ved et hederlig og ordentlig oppgjør.

Tirsdag 14. mars 1939

Morgenposten

Dansk initiativ i Grønlandssaken.

Dansk-norsk koloni, nordisk koloni eller deling mellom Danmark og Norge?

Et opsiktsvekkende forslag til løsning av hele Grønlands-spørsmålet er utarbeidet av den kjente københavner, dr. C. F. Heerfordt, representantskapsmedlem i den danske forening Norden — efter at han i januar under et ophold i Oslo hadde fått anledning til å sette sig inn i hvorledes en rekke norske politikere ser på saken.

Dr. Heerfords forslag går ut på at Grønlands-spørsmålet «løses endelig» på en av følgende måter:

1. Grønland deles mellom Danmark og Norge, slik at Danmark får Vest-Grønland og Norge Øst-Grønland.

2. Grønland «bevares samlet» som en dansk-norsk koloni og styres av et råd «sammensatt av eksempelvis 30 representanter for Norge og 30 for Danmark».

3. Grønland gjøres til en nordisk koloni og administreres av et nordisk råd, som skal bestå foruten av de nevnte 30 nordmenn og 30 dansker, også av 10 svensker, 5 finnlendere og 1 islending.

Forslaget er sendt til en rekke fremtredende menn i Finnland, Sverige og Norge.

A. O. m. 62
14 Mars 1939.

Akershus Amtstidende.

Kassereren i Aas.

8/39, som ikke er ordnet innen 25. ndt til trekk eller utpantning.

Herredskassereren.

fru Bruu en takk til Frogn Bondekvinnelag for sine gode tiltak ved å igangsette slike lærerike kurser for bygdens ungdom.

Deltager.

Vår sambygding Randi Helseth, Aas skal til Trond- heim og delta i en konsert i Dom- kirken.

Vår sambygding, sangerinnen, fru Randi Helseth, Aas, skal atter ut på farten. Dennegang går turen til Trondheim, hvor hun imorgen onsdag skal delta i en konsert i Domkirken og fredag i en konsert i den stedlige frimurerlosje.

En av Trondheims aviser «Dagsposten», omtaler begivenheten og skriver at fruens besøk vil bli «et nytt og interessant bekjentskap for trønderne.» Randi Helseth er en mørk dame, skriver bladet, men hun har en usedvanlig lys og tindrende sopran.

Hun synger onsdag Gabriel og Eva i «Skabelsen» og fredag Ingegerd i Arnljot Gelline.

Når man leser hvad Oslo-pressen har skrevet om Randi Helseth, blir man fort klar over at Trondheim har meget av en opplevelse i vente.

Fjellstrand helselag.

Helselagets jubileumssang.

Melodi: «Å kjøre vatten».

Så er vi samlet i festlig lag med helselaget her på stedet. For laget har jo sin jubeldag så hygg dig nu i samværglede. Spøk og alvor godt kan sammen

Opsiktsvekkende dansk forslag til ordning av Grønlandsspørsmålet.

Vestgrønland til Danmark, Østgrønland til Norge.

I «Tidens Tegn» for mandag skriver dr. jur. Gustav Smedal, Drøbak, en artikkel der han innledningsvis omtaler de danske meninger i Grønlandsspørsmålet som er gjort tilgjengelige for publikum.

Mens utenriksminister Munch uttaler (i 1938) at det ikke vil bli ført forhandlinger om Danmarks grenser hverken i syd eller nord, sier tidsskriftet «Grønsevagten», hvis redaktør er dr. Vilhelm la Cour:

«Og vi kan forsikre, at en Linie som den, der i det sønderjydske Spørsmål er ført af «Tidens Tegn» i fuld Overensstemmelse med Ret og Ære hos mangfoldige Danske vil vække en dyb Trang til at faa de dansk-norske Modsetninger bragt ud af Verden paa en Maade, som kan tjene begge Nationer til Hæder».

«Kristelig Dagblad» i København, har også skiftet mening og skriver:

«Imidlertid har vi noget saa fornemt som selv Haag-Domstolen til Vidne paa, at vi har lov at staa, hvor vi staa. Det gir naturligvis en viss Trygghetsfølelse. Det kedelige er blott, at meget tyder paa, at denne forrykte Verden først kommer i Lave igjen, naar vi, Mennesker og Nationer, lærer at flytte oss lidt fra vor Ret.»

I oktober 1938 kom så den danske høiesterettsakfører Leif Gamborgs kjente uttalelser på et nordisk møte i København. I overskriften over «Politikens» referat står det at Gamborg «vil afstaa grønlandske Omraader af hensyn til et stærkt Norden». Og i selve referatet sies det: «Særlig Opmærksomhed vakte Hr. Gamborgs afsluttende Replikker, Lad os, sagde han, ogsaa løse de territoriale Problemer, der findes inden for Nordens Område».

De ved alle, hvortil jeg sigter — hvis vi med en sådan Løsning kan bidrage til Skabelsen til et stærkt og fast Norden». («Politiken» for 27. oktober 1938).

Til slutt skal jeg nevne en uttalelse av Henning Nielsen, forfatteren av det store danske verket: «Nordens Enhed gjennom Tiderne». Under en samtale med en norsk avis sa han nylig: «Vi må ha et opgjør mellem Danmark og Norge av disse gamle mellemværender, ikke fordi de norske krav er mer juridisk berettiget enn det danske standpunkt, men fordi erfaringene viser at jo mer vi får likvidert av Kieletraktaten av 1814, i 1905 mellem Norge og Sverige, i 1918 mellem Island og Danmark, desto bedre går det med samforståelsen i Norden». («Aftenposten» for 19. desember 1938).

Og så fortsetter dr. Smedal:

De uttalelser jeg her har gjengitt er alle uttrykk for et sinnelag som nu har ført til, at det i Danmark er blitt utarbeidet et meget opsiktsvekkende forslag til løsning av hele grønlandsspørsmålet. Forslagsstilleren er den kjente københavner dr. C. F. Heerfordt, som er medlem av representantskapet i den danske forening Norden. Hans forslag som er datert 26. januar 1939, er rettet til danske politikere. Det er også blitt sendt til en rekke fremtre-

Udstrækningen af Danmarks Raadighed over Grønland har faaet». Denne sak ønsket han imidlertid å få klarhet i, og bl. a. av den grund opholdt han sig i Oslo fra 15. til 21. januar i år. Her hadde han en rekke konferanser mer norske politikere.

Heerfordt sier videre: «Og det staar nu ganske klart for mig, at Nordmennene — med alle deres vennlige Stemninger overfor og Interesse for de Danske i al Almindelighed — dog i Virkeligheden i vid utstrekning i mere eller mindre høi grad er besjælede af den for dem lidet behagelige i og for sig maaske ikke urigtige Op-

(Forts. 4. side.)

ssereren i Aas.

8/39, som ikke er ordnet innen 25. ndt til trekk eller utpantning.

Herredskassereren.

fru Bruu en takk til Frogn Bondekvinnelag for sine gode tiltak ved å igangsette slike lærerike kurser for bygdens ungdom.

Deltager.

Vår sambygding Randi Helseth, Aas skal til Trond- heim og delta i en konsert i Dom- kirken.

Vår sambygding, sangerinnen, fru Randi Helseth, Aas, skal atter ut på farten. Dennegang går turen til Trondheim, hvor hun imorgen onsdag skal delta i en konsert i Domkirken og fredag i en konsert i den stedlige frimurerlosje.

En av Trondheims aviser «Dagsposten», omtaler begivenheten og skriver at fruens besøk vil bli «et nytt og interessant bekjentskap for trønderne.» Randi Helseth er en mørk dame, skriver bladet, men hun har en usedvanlig lys og tindrende sopran.

Hun synger onsdag Gabriel og Eva i «Skabelsen» og fredag Ingegerd i Arnljot Gelline.

Når man leser hvad Oslo-pressen har skrevet om Randi Helseth, blir man fort klar over at Trondheim har meget av en oplevelse i vente.

Fjellstrand helselag.

Helselagets jubileumssang.

Melodi: «Å kjøre vatten».

Så er vi samlet i festlig lag med helselaget her på stedet. For laget har jo sin jubeldag så hygg dig nu i samværsglede. Spøk og alvor godt kan sammen

Opsiktsvekkende dansk forslag til ordning av Grønlandsspørsmålet.

Vestgrønland til Danmark, Østgrønland til Norge.

I «Tidens Tegn» for mandag skriver dr. jur. Gustav Smedal, Drøbak, en artikkel der han innledningsvis omtaler de danske meninger i Grønlandsspørsmålet som er gjort tilgjengelige for publikum.

Mens utenriksminister Munch uttaler (i 1938) at det ikke vil bli ført forhandlinger om Danmarks grenser hverken i syd eller nord, sier tidsskriftet «Grønsevagten», hvis redaktør er dr. Vilhelm la Cour:

«Og vi kan forsikre, at en Linie som den, der i det sønderjydske Spørsmål er ført af «Tidens Tegn» i fuld Overensstemmelse med Ret og Ære hos mangfoldige Danske vil vække en dyb Trang til at faa de dansk-norske Modsætninger bragt ud af Verden paa en Maade, som kan tjene begge Nationer til Hæder».

«Kristelig Dagblad» i København, har også skiftet mening og skriver:

«Imidlertid har vi noget saa fornemt som selv Haag-Domstolen til Vidne paa, at vi har lov at staa, hvor vi staa. Det gir naturligvis en viss Trygghetsfølelse. Det kedelige er blott, at meget tyder paa, at denne forrykte Verden først kommer i Lave igjen, naar vi, Mennesker og Nationer, lærer at flytte oss lidt fra vor Ret.»

I oktober 1938 kom så den danske høiesterettsadvokat Leif Gamborgs kjente uttalelser på et nordisk møte i København. I overskriften over «Politikens» referat står det at Gamborg «vil afstaa grønlandske Omraader af hensyn til et stærkt Norden». Og i selve referatet sies det: «Særlig Opmærksomhed vakte Hr. Gamborgs afsluttende Replikker, Lad os, sagde han, ogsaa løse de territoriale Problemer, der findes inden for Nordens Område».

De ved alle, hvortil jeg sigter — hvis vi med en sådan Løsning kan bidrage til Skabelsen til et stærkt og fast Norden». («Politiken» for 27. oktober 1938).

Til slutt skal jeg nevne en uttalelse av Henning Nielsen, forfatteren av det store danske verket: «Nordens Enhed gjennom Tiderne». Under en samtale med en norsk avis sa han nylig: «Vi må ha et oppgjør mellem Danmark og Norge av disse gamle mellemværender, ikke fordi de norske krav er mer juridisk berettiget enn det danske standpunkt, men fordi erfaringene viser at jo mer vi får likvidert av Kieltraktaten av 1814, i 1905 mellem Norge og Sverige, i 1918 mellem Island og Danmark, desto bedre går det med samforståelsen i Norden». («Aftenposten» for 19. desember 1938).

Og så fortsetter dr. Smedal:

De uttalelser jeg her har gjengitt er alle uttrykk for et sinnelag som nu har ført til, at det i Danmark er blitt utarbeidet et meget opsiktsvekkende forslag til løsning av hele grønlandsspørsmålet. Forslagsstilleren er den kjente københavner dr. C. F. Heerfordt, som er medlem av representantskapet i den danske forening Norden. Hans forslag som er datert 26. januar 1939, er rettet til danske politikere. Det er også blitt sendt til en rekke fremtredende menn i Finnland, Sverige og Norge.

Dr. Heerfordt sier at han tidligere ikke har «fæstet Lid til» at der «i Norge herskede udbredt Utilfredshed med det Udfald, Løsningen af Spørsmålet om

Udstrækningen af Danmarks Raadighed over Grønland har faaet». Denne sak ønsket han imidlertid å få klarhet i, og bl. a. av den grund opholdt han sig i Oslo fra 15. til 21. januar i år. Her hadde han en rekke konferanser mer norske politikere.

Heerfordt sier videre: «Og det staar nu ganske klart for mig, at Nordmennene — med alle deres vennlige Stemninger overfor og Interesse for de Danske i al Almindelighed — dog i Virkeligheden i vidt utstrekning i mere eller mindre høi grad er besjælede af den for dem lidet behagelige i og for sig maaske ikke urigtige Op-

(Forts. 4. side.)

Opsiktsvekkende dansk forslag . . . .

(Forts. fra 3. side.)

fattelse, at Grønlandsspørsmålet ikke foreligger således løst, so mdet sig hør og bør, og rett og billigt er imellem gode Venner og Kamerater».

Det er «efter at være naaet til sikker Kundskab om Tilstedeværelsen af denne Opfattelse» at Heerfordt henstiller til danske politikere «at man fra dansk side snarest mulig overfor Nordmændene fremsetter Forlag, om hvilke det kan antages, at deres Gennemførelse vil udgøre en for Nordmændene tilfredsstillende Ordning av Grønlandsspørsmålet».

Samtidig fremsetter dr. Heerfordt sitt eget forslag, som han ber betraktet som utgangspunkt for drøftelser av saken. Han ser gjerne at man fra norsk side sier sin mening.

Dr. Heerfordts forslag går ut på at grønlandsspørsmålet «løses endeligt» på en av følgende måter:

1. Grønland deles mellom Danmark og Norge, slik at Danmark får Vestgrønland og Norge Østgrønland.

2. Grønland «bevares samlet» som en dansk-norsk koloni og styres av et råd «sammensatt af eksempelvis 30 Repræsentanter for Norge og 30 for Danmark».

3. Grønland gjøres til en nordisk koloni og administreres av et nordisk råd, som skal bestå foruten av de nevnte 30 nordmenn og 30 dansker, også av 10 svensker, 5 finnlendinger og 1 islending.

Alternativ 2 og 3 lider etter min mening av den feil at de av en vanskelig sak lager en enda mer innviklet sak. Disse forslag vil heller ikke føre til at grønlandsspørsmålet løses endeligt, og det er jo det dr. Heerfordt tilsikter.

Alternativ 2 skaper et dansk-norsk fellesstyre over Grønland, en ordning som i folkeretten blir kalt for kondominat eller kondominium. Erfaringen viser at et slikt fellesstyre lett bringer strid. Et eksempel er Preusens og Østerrikes kondominat over Slesvig-Holstein etter freden i Wien 1864. Den uenighet som opstod mellom de to tyske makter, ledet til krigen i 1866.

Alternativ 3 er et villskudd. Det er imidlertid interessant, da det viser hvad man kan foreslå under den høikonjunktur skandinavismen for tiden oplever, og hvor den kritiske sans er adskillig nedsatt. Finnland og Sverige har like liten rett til Grønland som Danmark og Norge har til Aland.

Det er bare alternativ 1 som egner sig som forhandlingsgrunnlag. I den form dette forslag har, tilfredsstillende det ikke Norge, for det norske krav gjelder i prinsippet tilbakeleveringen av hele Grønland. Allikevel tror jeg at man på grunnlag av dette forslag må kunne nå frem til en løsning av Grønlands-spørsmålet og dermed til en bileggelse av den dansk-norske strid.

Fra norsk side er det all grunn til å anerkjenne det moralske mot dr. Heerfordt har vist.

Dr. Heerfordt fremholder «at der i hele Danmark ikke finnes et eneste Menneske, som ikke vil føle sig lykkelig ved å vide Ret

RUTEBILEN

i samtrafikk med

F. o. m.

	Alle dage	Alle dage
Fra Drøbak	8.20	10.00
ank. As st. . . .	8.50	10.80
Tog til Halden	9.04	
ank. "	11.48	
Tog " Oslo	9.28	11.05
ank. til "	10.08	12.02

	Alle dager	Alle dager
Tog fra Oslo	8.15	9.15
ank. til As	9.08	10.25
Tog fra Halden		6.40
ank. til As st. . . .		9.22

RUTEBIL		
Fra As st. . . .	9.05	10.85
ank. Drøbak	9.35	11.05

*) Kun hverdage. Takster i Drøbak—Oslo, tur kr. 2.20, Klommen tur kr. 1.90, Hølsø

Tur og returbilletter: Drøbak—Korsegården—Oslo 8

Direkte billetter fåes kjøpt ved Kolbjørn

Rutebilen Drøbak

i samtrafikk med

F. o. m. 2

	Alle dage	
Fra Drøbak	8.05	
Hvitsten	8.40	
ank. Vestby	9.08	

	Alle dager	
Fra Vestby st. . . .	9.15	
Hvitsten	9.35	
ank. Drøbak	10.10	

Billettpris Hvitsten—Oslo tur

A/S NORSK-FRANS

Rødfyldgatens V

Telefon 20587.

10 års erfaring i bane

Lager

Mistenkelig syk i Aremark.

Fra Halden meddeles at man i dag har konstatert et mistenkelig sykdomstilfelle i en besetning i Aremark.

Distriktsdyrlæge Elnes medde-

og Billighed i fuldeste Maal opfyldt overfor Nordmændene i Grønlandsspørsmålet». Vi får håpe at dr. Heerfordt har rett. Selv om det imidlertid skulde være dansker som føler anderledes, hindrer det ikke at de av andre grunner kan komme til samme resultat som Heerfordt.

Hver eneste dag året rundt støtter man sig i Danmark til Norden og påberoper sig nordisk enighet i en stor nasjonal sak for landet. Dette argument blir det i lengden vanskelig å bruke (på grunn av striden med Norge), så det er i Danmarks egen interesse å få striden bilagt.

Motivene får imidlertid være hvad de vil. Alle bør hilse med glede om de dansk-norske motsetningene kan bringes ut av verden ved er hederlig og ordentlig oppgjør.

Gustav Smedal.

14/3 1939

10

as

Danmark-Norge dela Grönland?

OSLO den 13 mars.

(TT.) Dr Gustav Smedal, som under de senaste åren oavbrutet arbetat på en norsk-dansk överenskommelse om Grönland, skriver i en artikel i Tidens Tegn på måndagen, att en bekant köpenhammare, dr C. F. Heerfordt, som är medlem i styrelsen för danska Föreningen Norden, framlagt förslag om att Grönlandsfrågan

skulle lösas definitivt på följande sätt:

1. Grönland delas mellan Danmark och Norge så att Danmark får Västgrönland och Norge Östgrönland.
2. Grönland bibehålles odelat som en dansk-norsk koloni och styres av ett råd sammansatt av t. ex. 30 representanter för Norge och lika många för Danmark.
3. Grönland göres till en nordisk koloni och administreras av ett nordiskt råd, som skulle bestå förutom av de nämnda 30 norrmännen och 30 danskarna även av 10 svenekar, 5 finnar och 1 isländare.

Dr Smedal förkastar för sin del det andra och tredje alternativet men stannar för det första som förhandlingsgrundval.

'Aftenposten' nr. 636
19. Dec 1938.

Aftp. 19/12 38, nr. 636.

Det må engang komme til endelig ordning av de dansk-norske mellem- værender.

Jo mer vi får likvidert av Kieltraktaten,
jo bedre blir samfølelsen,
sier dansk Norden-forsker.

Det er nettop i Danmark utkommet et mektig trebinds verk om «Nordens enhet gjennom tidene». Forfatteren, cand. jur. Henning Nielsen, som i endel år har arbeidet i det danske utenriksdepartement og i den danske valutacentral, er i disse dager i Oslo for å overrekke kong Haakon et eksemplar av verket, som han tidligere har overrakt kong Christian og kong Gustaf.

— Det har været min hensikt med boken å trekke frem de mange hundre års erfaringer fra nordisk samliv og samarbeide og peke på den verdi det har at Norden holder sammen, sier hr. Nielsen i en liten samtale med Aftenposten. Den første bevisste forståelse av dette samarbeides betydning møter vi, ifølge den svenske professor Sven Tunberg, i 13 århundre hos den svenske statsmann Birger Jarl, som hevdet at de nordiske land måtte stå sammen for å kunne hevde sig overfor omverdenen. Det var Sveriges vanskeligheter i øst og tyskernes kommersielle ekspansjon fra syd som skapte denne skandinaviske tanke.

— Hvilken tid i historien har det nordiske samarbeide været sterkest?
— I 1938.

— Hva begrunner De det med?

— Fordi det avgjørende ikke er slike unioner som Kalmarunionen men selve den levende samfølelse. Og den er meget sterk idag. Dette inntrykk fikk jeg ikke minst i Sverige, hvor man f. eks. ser meget positivt på det arbeide nabolandsnevdene utfører.

— Hva er Deres mening om advokat Smedals bok om skandinavismen?

— Både som danske og som skandinav må jeg ta avstand fra Smedals opfatning av skandinavismen som en dansk oppfinnelse, nærmest laget for å kunne hevde Danmarks interesser mot syd, men i og for sig er jeg ganske enig i konklusjonen, nemlig at vi må ha et oppgjør mellom Danmark og Norge av disse gamle mellomværender, ikke fordi de norske krav er mer juridisk berettiget enn det danske standpunkt, men fordi erfaringene viser at jo mer vi får likvidert av Kieltraktaten av 1814, i 1905 mellom Norge

Cand. jur. Henning Nielsen.

og Sverige, i 1918 mellom Island og Danmark, desto bedre går det med samforståelsen i Norden.

Hr. Nielsen opplyser til slutt at han nu er beskjeftiget med et nytt nordisk arbeide som tar sikte på å vise parallelliteten mellom de forskjellige politiske partier i Norden.

Offisielt

19 Des. 1938.

Det må engang komme til endelig ordning av de dansk-norske mellomværender.

Jo mer vi får likvidert av Kielexertraktaten, jo bedre blir samfølelsen, sier dansk Norden-forsker.

Det er nettop i Danmark utkommet et mektig trebinds verk om «Nordens enhet gjennom tidene». Forfatteren, cand. jur. Henning Nielsen, som i endel år har arbeidet i det danske utenriksdepartement og i den danske valutacentral, er i disse dager i Oslo for å overrekke kong Haakon et eksemplar av verket, som han tidligere har overrakt kong Christian og kong Gustaf.

— Det har været min hensikt med boken å trekke frem de mange hundre års erfaringer fra nordisk samliv og samarbeide og peke på den verdi det har at Norden holder sammen, sier hr. Nielsen i en liten samtale med Aftenposten. Den første bevisste forståelse av dette samarbeides betydning møter vi, ifølge den svenske professor Sven Tunberg, i 13 århundre hos den svenske statsmann Birger Jarl, som hevdet at de nordiske land måtte stå sammen for å kunne hevde sig overfor omverdenen. Det var Sveriges vanskeligheter i øst og tyskernes kommersielle ekspansjon fra syd som skapte denne skandinaviske tanke.

— Hvilken tid i historien har det nordiske samarbeide været sterkest?

— I 1938.

— Hva begrunner De det med?

— Fordi det avgjørende ikke er slike unioner som Kalmarunionen men selve den levende samfølelse. Og den er meget sterk idag. Dette inntrykk fikk jeg ikke minst i Sverige, hvor man f. eks. ser meget positivt på det arbeide nabolandsnevdene utfører.

— Hva er Deres mening om advokat Smedals bok om skandinavismen?

— Både som danske og som skandinav må jeg ta avstand fra Smedals opfatning av skandinavismen som en dansk oppfinnelse, nærmest laget for å kunne hevde Danmarks interesser mot syd, men i og for sig er jeg ganske enig i konklusjonen, nemlig at vi må ha et oppgjør mellom Danmark og Norge av disse gamle mellomværender, ikke fordi de norske krav er mer juridisk berettiget enn det danske standpunkt, men fordi erfaringene viser at jo mer vi får likvidert av Kielexertraktaten av 1814, i 1905 mellom Norge

Cand. jur. Henning Nielsen.

og Sverige, i 1918 mellom Island og Danmark, desto bedre går det med samforståelsen i Norden.

Hr. Nielsen opplyser til slutt at han nu er beskjeftiget med et nytt nordisk arbeide som tar sikte på å vise parallelliteten mellom de forskjellige politiske partier i Norden.

1.7 okt. 1938

Opsigtvækkende Tale paa „To Løver“s Festdag

Højesteretssagfører Gamborg kræver dansk Oprustning
som Led i skandinavisk Samarbejde og vil afstaa græn-
landske Omraader af Hensyn til „et stærkt Norden“

Svenske og norske Udtalelser om Grænsekampen
i Sønderjylland

Foreningen „To Løver“ fejrede i Aftes sit 50 Aars Jubilæum med et Festmøde i Studenteforeningen. Store Sal var fyldt af Damer og Herrer i Festdragt. Paa de forreste Rækker saas Professorerne Vilh. Andersen og Ellinger. Folketingets For-

Aftenens norske Taler, Pastor Aksel Salbu

mand Hans Rasmussen, Redaktør Bjørn Hanssen, Heimdal, Raadamnd Bindslev, Forfatteren Anders W. Holm, som havde to Sange paa Aftenens Program, og Generalavdator Pürschel, som med mange Nik gav sit Bifald til Kende under den Tale, som holdtes af Studenteforeningens ledende Senior Højesteretssagfører Leif Gamborg, og som brød Festprogrammets Ramme ved sin stærkt politiske Tone.

Nordens Grænse, men ved Danmarks Sydgrænse gaar en anden Skillelinje end den rent statslige — nemlig en Grænse i Aand og Sindelag af saa dyb og afgørende Art, at vi maaske endog tør kalde Norden en egen Verdensdel. Norden er en Kendsgerning — som vi vel kan prøve at lukke Øjnene for, dersom vi ikke kan lide den — men som vi ikke paa nogen Maade kan sige os løs fra. Det, som gør, at vi kan tale om Norden som en Enhed — fra Skelbækken til Nordkap og til Haparanda — ja, vi vover ogsaa at sige til Isafjord og til Ladoga — det er fremfor alt andet Friheden. Den nordiske Frihed hænger nøje sammen med den nordiske Retsfølelse. Vi kan sikkert paa en Maade tale om en Modsætning mellem nordisk Væsen og romersk Væsen, en Modsætning, som er i høj Grad aktuel.

Han fastslog, at der er ingen Tvivl om paa hvilken Side de norske Sympatier er, naar det gælder Sønderjylland. De Undtagelser, som forekommer, kan kun bekræfte Reglen.

Sønderjylland er en meget værdifuld Del af det nordiske Kulturomraade. Naar Folket i Sønderjylland og paa de yderste Forposter mod Syd ikke lader Mismod sejre over Tro og Udholdenhed, da viser

terer ved Danmarks med tilstrækkelig ansvarlig tysk Side, drage denne For-Tvivil.

der overalt bosid- det er dette Om- under al mulig ktfølelse over for g dets Opfattelse. il vi ikke knægte, aa det, og jeg tør g vil blive forsøgt. kæmpe for Dansk- en Kamp føres ikke i Tyskerne har et som Rygstød.

e nogen romantisk e. Det er for mig at virkelig effektivt ke paa noget Felt me. Danmark har paa Omraadet det ejde. Og derfor lling, som ikke be- rav til vore Nabo- et med den økono- disse Former for k.

Aftenens norske Taler, Pastor Aksel Salbu

mand Hans Rasmussen, Redaktør Bjørn Hanssen, Heimdal, Raadamnd Bindsløv, Forfatteren Anders W. Holm, som havde to Sange paa Aftenens Program, og Generalavdør Piirschel, som med mange Nik gav sit Bifald til Kende under den Tale, som holdtes af Studenterforeningens ledende Senior Højesteretssagfører Leif Gamborg, og som brød Festprogrammets Ramme ved sin stærkt politiske Tone.

Aftenen, som indlededes med Velkomst at „To Løver“s Næstformand, Hr. William S. Rasmussen, bød paa ikke færre end 6 Talere, Première paa Sønderjyllandsfilmen og paa Underholdning af Studenterangerne, der tillige hilste Aftenens svenske og norske Gæst med deres Landes Nationalsange.

Disse to Gæster, der talte først, var den norske Pastor Axel Salbu og den svenske Dr. Ivar Harrie.

„Vi tør kalde Norden en egen Verdensdel“

Den norske Taler, Pastor Axel Salbu, udtalte bl. a.:

— Nogle synes, at det er fordringsfuldt at kalde Danmarks Sydgrænse for

gering — som vi vel kan prøve at lukke Øjnene for, dersom vi ikke kan lide den — men som vi ikke paa nogen Maade kan sige os løs fra. Det, som gør, at vi kan tale om Norden som en Enhed — fra Skelbækken til Nordkap og til Haparanda — ja, vi vover ogsaa at sige til Isafjord og til Ladoga — det er fremfor alt andet Friheden. Den nordiske Frihed hænger nøje sammen med den nordiske Retsfølelse. Vi kan sikkert paa en Maade tale om en Modsætning mellem nordisk Væsen og romersk Væsen, en Modsætning, som er i høj Grad aktuel.

Han fastslog, at der er ingen Tvivl om paa hvilken Side de norske Sympatier er, naar det gælder Sønderjylland. De Undtagelser, som forekommer, kan kun bekræfte Reglen.

Sønderjylland er en meget værdifuld Del af det nordiske Kulturomraade. Naar Folket i Sønderjylland og paa de yderste Forposter mod Syd ikke lader Mismod sejre over Tro og Udholdenhed, da viser

Den svenske Gæst, Dr. Ivar Harrie.

de os, at der findes andre Kræfter end de, som manifesterer sig ved Magthandlinger, da peger de paa det, som er hele

terer ved Danmarks med tilstrækkelig ansvarlig tysk Side, at drage denne For-

Tvivl. der overalt bosiddet er dette Om- under al mulig Retsfølelse over for dets Opfattelse. vil vi ikke knægte, paa det, og jeg tør vil blive forsøgt. kæmpe for Dansk- en Kamp føres ikke i Tyskerne har et som Rygstød.

nogen romantisk e. Det er for mig at virkeligt effektivt ke paa noget Felt me. Danmark har paa Omraadet det pejde. Og derfor lling, som ikke be- rav til vore Nabo- et med den økono- disse Former for k.

ik Højesteretssag- Agitation for Op- rliggaaende mili-

Nordens Opgave i en brutal Tid: ufortro- dent at vise Verden, at Aandens og Plo- vens Kultur er Sværdets overlegen.

Ikke Had mod Tyskland

Den svenske Taler, Dr. Ivar Harrie tilbageviste Paastanden om, at det skulde betyde Had mod Tyskland, at man vægrer sig ved at akceptere Nationalsocialismens Troslære. Det var denne Paastand, der har forgiftet det sønderjyske Grænsepro- blem og forværret Faren ved den Grænse, som hele Norden har fælles med Dan- skerne i Sønderjylland.

De Problemer, som tidligere har kostet

Blod dernede ved Danmarks Sydgrænse, burde være gaaet over i Historien lige saa vel som det tilsvarende Problem ved Øresund. Nu er det i Stedet for paa ny blevet et Problem. Et Problem, som det medfører Ansvar at udtale sig om — og som økke alene angaar Danmark, men alle Nordens fem Folk.

Højesteretssagfører Gamborgs Tale

Studenterforeningens ledende Senior, Højesteretssagfører Leif Gamborg, var Aftenens danske Hovedtaler. Hans Indlægs Form kunde paa Baggrund af hele Afte-

nens Tilrettelægning ikke undgaa at virke overraskende.

Han begyndte med at udtale sin Glæde over den værdifulde Fornemmelse af Samfølelse, et helt sjælden Fænomen for Danmark, man havde faaet under det truende Uvejr, der for en Maaned siden med alvorstunge Skyer trak op over Evropa. Og han fortsatte med at tale om det samlede Nordens Stilling til de Problemer, dette Uvejr gjorde aktuelle. Ingen, sagde han, kan vente, at vore nor- diske Nabolande vil gaa paa politisk Even- tyr for Danmarks Skyld. Det er derfor en Lykke, at vi kan sige, at der intet ter-

første Taleres Vedkommende var blevet radiotransmitteret.

Peter Pen.

Direktør Lybye om

Møde med de norske

tanter. Han udtalte:

Den tekniske A

dene ønsker, faar de

har baade Radio og

Den anden Verdensrekord satte Hol- rekorder.
Ryggeraw, hvor hun slog Cor Kints Rekord
paa 2 Min. 41 Sek., sat i Aarhus den 17.
April i Aar. van Feggelsens Tid var 2.40.6.
I 200 Meter Brystsvømning sejrede
Jopie Waalberg i den ualmindelig flotte
Tid 2.58.6, hendes egen Verdensrekord er
paa 2.56.9. Inge Sørensen blev Nr. 2 i
3.03.1, og Wollschläger Nr. 3 i 3.04.9.
100 Meter Crawl blev vundet af Eva
Arndt i 1.07.7 med Gunvor Kraft som Nr. 2.

I Evtopamaalet. Olivieri kan næppe have
set meget til denne Bold, for den laa i
hans Net — og det var 3—0 til England.
Resten at Kampen var velspillet med
oplydende Momenter og gode Angreb fra
begge Sider. Men det engelske Hold
bedre Sammenspil gjorde Udslaget, og
selv om Evtopaholdet burde have haft et
eller maaske to Maal, havde ogsaa Eng-
lænderne talrige Maalchancer, og den en-
gelske Sejr var retfærdig.
I Landskampe med Kontinentet er
England endnu ubesejret paa Hjemme-
bane.
Gunnar Henriksen.

mpe i al
8. "H.
ort. "F.
I. K."

ritoriant Problem eksisterer ved Danmarks
Sydgrænse. Det er med tilstrækkelig
Klarhed udtalt fra ansvarlig tysk Side,
og ingen har Ret til at drage denne For-
sikrings Oprigtighed i Tvivl.

I Sønderjylland er der overalt bosid-
dende dansk Flertal, og det er dette Om-
raade, vi vil værne — under al mulig
Hensyntagen og Respektfølelse over for
det tyske Mindretal og dets Opfattelse.
Det tyske Mindretal vil vi ikke knægte,
vi har aldrig forsøgt paa det, og jeg tør
sige, at det heller aldrig vil blive forsøgt.
Men vi vil have Lov at kæmpe for Dansk-
heden i Danmark, og den Kamp føres ikke
paa lige Vilkaar, fordi Tyskerne har et
mægtigt Riges Ideologi som Rygstød.

Jeg vil ikke holde nogen romantisk
Tale om Skandinavisme. Det er for mig at
se Tiden ikke til. Et virkeligt effektivt
Samarbejde opnaas ikke paa noget Felt
uden oprigtig Idealisme. Danmark har
ydret ringest Indsats paa Omraadet det
skandinaviske Samarbejde. Og derfor
staar vi i Dag i en Stilling, som ikke be-
rettiger os til noget Krav til vore Nabo-
lande. Vi har samarbejdet med den økono-
misk og kulturelt, men disse Former for
Samarbejde er ikke nok.

Og med disse Ord gik Højesteretssag-
føreren ind i en stærk Agitation for Op-
fyldelse af de mest yderliggaaende mili-
tære Forsvarskrav. Vagtværn og Antiluft-
skyts er ikke nok, sagde han. Vi maa have
et Forsvar, som respekteres baade i Nor-
den og udenfor.

Særlig Opmærksomhed vakte Hr. Gam-
borgs afsluttende Replikker. Lad os, sagde
han, ogsaa løse de territoriale Problemer,
der findes inden for Nordens Omraade —
De véd alle, hvortil jeg sigter — hvis vi
med en saadan Løsning kan bidrage til
Skabelsen af et stærkt og fast Norden.

Med Taler af Næstformanden Hr. Wil-
liam S. Rasmussen, Redaktør Chr. Refs-
lund, Sønderborg, hvis Indlæg var formet
som en Introduktion til Sønderjyllands-
filmen, og Pastor H. F. Petersen, Flens-
borg, sluttede Aftenen, der for de fire
første Taleres Vedkommende var blevet
radiotransmitteret.

Peter Pen.

Danmarks Sydgrænse er Del af Sveriges Forsvarssag

Stærke skandinaviske Toner ved „To Løver“s Jubilæum

Norsk Taler undsiger Smaakævlet mellem de to Nationer

STUDENTERFORENINGENS Fest-sal var i Aftes fyldt af Gratulanter til To Løvers 50 Aars Jubilæum. I Forsamlingen saas bl. a. Græseforeningens Formand, To Løvers tidligere Formand, Rektor H. P. Hansen, Professor Vilh. Andersen, Professor Ellinger, Digteren, Kontorchef Axel Juel, Folketings Formand Hans Rasmussen, Højesteretssagfører Stein, Landstingsmand Holger Andersen, Kommandørkaptajn Westermann, Landstingsmand Jepsen-Christensen, Rektor Chr. Nielsen, Generalauditor Pürschel, Sprogforeningens

Formand Jakob Petersen, Redaktør Bjørn Hanssen, „Helmdal“, og Raadmand Alf. Bindselev.

Jubilæumsfestens stærkeste Indtryk, som har trængt sig ind og saa paa de Tusinder Radiolyttere, som fulgte Aftenens Forløb, var de stærke skandinaviske Toner, som her lød gennem Talerne, og som fortættedes i de Ord af den svenske Jubilæumsgæst, den unge Litteraturforsker Ivar Harrie, at — Danmarks Sydgrænse er en Del af Sveriges Forsvarssag. Ivar Harrie nævnte det som Sveriges Skæbnetime, hvis Danmarks Grænse angribes.

Ogsaa Danmarks ridderlige Ven i Norge, Pastor Aksel Solbu, tilsagde Norges Samfølelse med Danmark mod angribende Kræfter udenfor Norden.

Festen aabnedes af To Løvers Næstformand, Fuldmægtig William S. Rasmussen, som udbragte et nifaldigt Leve for Kongen, med Motivering „Ingen har gjort et Genforeningsarbejde som vor Konge“. Hvor paa Forsamlingen sang „Kong Christian“.

Og saa bragte Talerne fra Norge og Sverige nordiske Broderhilsener.

Norsk Røst om Danmarks Grænse og den nordiske Fællesfølelse

Taleren fra Norge, Pastor Aksel Solbu, indledede med et kraftigt Ja til Spørgsmaalet, om Danmarks Grænse-land har en særlig Betydning for Norge.

Nogen synes, at det er fordringsfuldt at kalde Danmarks Sydgrænse for Nordens Grænse, men ved Danmarks Sydgrænse gaar en anden Skillelinie end den rent statslige — nemlig en Grænse i Aand og Sindelag af saa dyb og afgørende Art, at vi maaske endog tør kalde Norden en egen Verdensdel. Norden er en Kendsgerning — som vi vel kan prøve at lukke Øjnene for, dersom vi ikke kan lide den — men som vi ikke paa nogen Maade kan sige os løs fra.

Og det, som gør, at vi kan tale om Norden som en Enhed — fra Skelbækken til Nordkap og til Haparanda —, ja vi vover ogsaa at sige til Isafford og til Ladoga —, det er derfor alt andet Friheden.

Men — som vi vel — er der andre end vi, som i Dag bruger Ordet Nordisk. Men hvem kan tale om Nordisk, om ikke vi? Vi har aldrig bedt Vender eller Hanseater om at fortælle os, hvad Nordisk er — og vi agter heller ikke at gøre det.

Taleren berørte de Mindreværdsfølelser, der ikke mindst har forsuret Forholdet mellem Norge og Danmark. Der er Ting, vi ikke kan være enige om, men vi skal snakke om dem paa saglig Maade. Det maa være Slut med det smaatskaarne Kævlari.

Der er ingen Tvivl om, paa hvilken Side de norske Sympatier er, naar det gælder Sønderjylland. De Undtagelser, som forekommer, kan kun bekræfte Reglen.

Jeg vil slutte med dette Ønske: Norden, bliv dig selv bevidst.

„Vor Hjemsegelses Time kommer, naar eders Grænse er i Fare“

Lykensknigen fra Sverige havde endnu kraftigere Tone end den norske. Dr. Ivar Harrie udtalte:

— De Problemer, som tidligere har kostet Blod dernede ved Danmarks Sydgrænse, burde være gaaet over i Historien lige saa vel som det tilsvarende Problem ved Øresund. Nu er det i Stedet for paany blevet et Problem. Et Problem, som ikke alene angaar Danmark, men alle Nordens fem Folk.

Paa eget Ansvar troede Taleren at turde paastaa, at Svenskerne i Almindelighed ved og føler, at Problemet er et Forsvarsproblem. En Del af Sveriges eget. Det som angaar os — saa direkte og saa nært, at det kan gælde selve Livet, er at Danmarks Sydgrænse nu er blevet den ene af den nordiske Kulturs og det nordiske Samfundslivs Grænselinier. Det er der, Forsvarsproblemet ligger.

Efter at have omtalt det lille Lands Naboskab til en Stormagt og tilbagevist Paastanden om, at det skulde betyde Had mod Tyskland, at man vægrer sig ved at acceptere Nationalsocialismens Troslære, anførte Taleren, at det

var denne Paastand, som havde forgiftet Problemet og forværreret Faren ved den Grænse, som Norden har fælles med Danskerne i Sønderjylland. Det nordiske Kulturomraade har en Grænse foruden denne. Gennem Karelsens Urskove ligger en anden Grænse, og her staar Finland i Vaaben. Kamp mod Vold kan føres uden Vold, derom vil det være formasteligt af en Svensker at minde i den ærerige Forening, hvis Jubilæum vi fejrer i Aften. Men vi beder jer læse os Aanden fra Dybbøl Mølle.

Thi vor Hjemsegelses Time kan kom-

KUN: NØRREBROG.112

OLMBLAD A/s
Lakfabrik - Over 100 Aars Erfaring

absolut
ABSALON
naar Forsikring skal tegnes

me ganske snart. Den kommer i samme Stund, som eders Grænse er i Fare. Om og naar Hjemsegelsen kommer, lønner Forsvaret sig da? Det er et meningsløst og et ørkesløst Spørgsmaal, ligesom alle Spørgsmaal, man stiller til Fremtiden. Det eneste, vi kan vide, og sikkert ved, er at vi ikke har (Fortsættes Side 8).

A. J. CRONIN
„BORGEN“

En Læges Roman om en Læge. Efter-

Fra Festen i Aftes i Studenteforeningen.

To Løvers Jubilæum

Lov til at holde os tilbage. Det er mørkt over Verden nu; men det er ikke meningsløst at leve og at virke, saa længe et Stykke Norden lever i En.

Danmark har svaret køligt, taabeligt og taktløst

Studentereforeningens ledende Senior, Højesteretssagfører Leif Gamborg hylkede „To Løver“, fordi Foreningen ved sit Jubilæum ikke ser bagud, men fremad. Hans Tale var iøvrigt bitter og præget af dyb Skuffelse over den danske Forsvarspolitik. Vi har netop oplevet en Situation, et Uvejr over Europa, hvor Danmarks Folk følte sig som et, hvor det gik op for os, at der er Spørgsmaal, som maa drøftes fordomsfrit uden Hensyn til, hvad Partier har levet paa i Aartier.

Vi kan ikke forlange, at andre nordiske Lande skal gaa paa politiske Eventyr for Danmarks Skyld. Vi er saa lykkelige at vide, at et territorielt Grænsekrav eksisterer ikke. Det forsikres officielt af Magthaverne mod Syd. Danmark ønsker heller ingen Grænseændring. Men det skal siges fra denne Talerstol, at vi staar i en Taknemmelighedsgæld til vore Landsmænd Syd for Grænsen, som aldrig kan afvikles. I Danmark hverken knægter vi eller regerer vi med nogen fremmed Minoritet, vi har ved Genforeningen modtaget et Land, som i sin bosiddende Befolkning har dansk Flertal i hele Landet. Det er enhver Dansks Pligt og Ret nu at gaa i Kamp for de Danske i Sønderjylland.

Danmark staar i Dag i en Stilling, der ikke bekræfter noget Krav eller Ønske overfor de andre nordiske Lande. Vi har ydet mindst. Danmark har medvirket i den festlige, den økonomiske og den kulturelle Skandinavisme. Men Danmark maa gøre endnu et Skridt. Danmark er i Øjeblikket et Land uden Værn, uden national Selvopholdelsesdrift. Vi er blevet spurgt fra de andre Lande om vort Forsvar, og vi har svaret køligt, taabeligt og taktløst!

Alvorlig Tale af den jubilerende Forenings Næstformand

Fra „To Løver“s egne Rækker talte Næstformanden, Fuldmægtig William S. Rasmussen.

Med ulmodsigelig Ret hævder vi, udtalte W. S. Rasmussen, at Grænsen af 1920 er den retfærdigste, som skabtes af Verdenskrigen.

Er det saa rigtigt, at Grænsen ligger fast?

I dette Spørgsmaal ligger ikke nogen Mistanke om, at vort Naboland mod Syd stik imod sine ledende Mænds officielle Udtalelser skulde omgaa

Planer om territoriale Krav mod Nord, men der ligger i mit Spørgsmaal alene det: Om Grænsen ligger fast, uden at Danmark gør en Indsats derfor — først og fremmest kulturelt, men ogsaa økonomisk og tillige forsvarsmæssigt.

Den danske Stat har over al Maade givet det tyske Mindretal frit Spillerum, samtidig med, at vi stadig maa undre os over, at det store Tyskland ikke kan indrømme det lille danske Mindretal i Sydslesvig en Ligestilling.

Beskyttelseslov en Nødvendighed for Grænsen

Grænsekampens økonomiske Side stiller sig kortelig saaledes, at Tyskerne siden 1920 har opkøbt Jord i Nord-slesvig i saa vid Udstrækning, det har været muligt for dem, og alt imedens har det nogle Gange været fremme herhjemme at faa en Lov, som udelukkede Ikke-Statsborgere fra at erhverve Jord. Der vilde ved en saadan Lovs Gennemførelse ikke i mindste Maade være Tale om Uvenlighed, end sige Fjendtlighed mod nogen, og denne Lov vilde ikke være enestaaende i sin Art. Denne simple Beskyttelseslov er en Nødvendighed for, at Grænsen skal ligge fast. Paa det forsvarsmæssige Omraade skal gøres den Indsats, som skaber Respekt udadtil og Tryghed indadtil.

Ind imellem Talerne sang Studentereforeningens Sangkor den norske og svenske Nationalsang, og Forsamlingen sang to Sange af Anders W. Holm „Grænsens Sang“ og Sangen om To Løver.

Redaktør Chr. Refslund, Sønderborg, bragte To Løver en Lykønskning fra Grænselandet, og Pastor H. F. Petersen, Flensborg, fra Landet syd for Grænsen.

To Løvers Formand, Apoteker J. B. Mikkelsen, takkede Talerne.

Sønderjyllandsfilmen

Kulturfilmen har med Bistand af Forfatteren Marcus Lauesen optaget en Sønderjyllandsfilm. Den vistes i Aftes ved To Løvers Jubilæum for første Gang.

Det er kun en kort Film. Den viser i Landskabets bløde, danske Rytme Sønderjyllands skiftende, men fra Kyst til Kyst sammenhængende og karakteristiske Natur. Denne Film vil vistnok blive fulgt af en større Sønderjyllandsfilm.

— Og som en Genklang af Jubilæet nede i Sønderjylland vil det mærkes, at To Løver i Anledning af Jubilæet i Gaar gav 1000 Kr. til Børnebespisningen i Flensborg og 1000 Kr. til Forsamlingshuset Kirkevang i Ladelund.

Blandt de mange Jubilæumshilsner til To Løver var et Telegram fra Kongen.

Othwa

se er

foretager for 6.

Jule- og Nytt

Skibet vil være fyldt med liv sydlandske Klima og under fuld Jul i Lissabon og er

Sørejisen varer fra 20. 1 gaar fra Hamburg til I Teneriffa, La Palma, Fu Billetpriis fra ca. Kr. 45

En skandinavisk (paa hele Rejsen

Oplysninger og Prospekt

Rejse

Hambu

KØBENHAVN K.

Mineudlægnig ved Spanien

Ministeriet for Handel, Industri

fart meddeler Onsdag:

„Ifølge en gennem Udenrigsmin fra det danske Gesandtskab i Madrid Biarritz, modtagen Indberetning Oktober 1938 har det spanske U ministerium i Barcelona under 6. s. A. meddelt, at da Mineudlægn Beskyttelse af Base de Rosas nu dig, har vedkommende Departem lyst, at Sejladsen er farlig i Zon for en Linie fra Punta Creu til P Mila.

Ved Indsejling i Bugten ved R det obligatorisk at anvende Lø paa derom fremsat Anmodning til

Fra Fæsten i Aftes

One English shows in the (New Features) section. By 1938. World rights reserved.